

ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΩΝ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ: 261 ΥΓΙΟΥ 1887. | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'. Τόμ. Β'. — ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ — Φυλ. Κ'. ΑΡΙΘ 46.

Ποιήσεις: Τυπάλδου, Χρηστοπούλου, Νιύβης, Δοσίου, Καζάκη, Παρά-
σχου, Σούτσου, Βυζαντίου, Δοσίνη, Έτοιμορρόπου, κλ. — Μελέτη περί
τῆς Μιμησεως τῆς ἀρχαίας λυρικής ποιήσεως παρά τοῖς ξένοις καί ἰδι-
ως παρά τοῖς Γάλλοις, ὑπὸ τῆς Δ.δος Αἰκατερίνης Ζάρκου. — Ὅρτις
Φωσκόλου ὑπὸ Γ. Κ. Σρήκα.

ΙΟΥΛΙΟΥ ΤΥΠΑΛΔΟΥ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ.

Ἄρπσε, χάρε, νὰ σταθῶ
Ἐπὶ τὴν γῆ λιγάκι ἀκόμα,
Τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου νὰ χερῶ,
Καὶ τ' οὐρανοῦ τὸ χροῶμα.

Εἶδα γλυκερὰ τὴν ἀνοιξι
Ἐπὶ τὸν κόσμον νὰ προβίλλη,
Νερότη κ' ἐλπίδα ἐλάμπανε
Μεῖς ἄ τ' ἀνθηρὰ τῆς κάλλη.

Ἐπὶ ρόδου φύλλο δροσερῶ,
Ἐπὶ τὸ ἐρωτικὸ λουλοῦδι,
Ἐγράψε ἡ ἀνοιξι κρυφά
Παράδεισος τραγοῦδι.

Ἐφθασε τὸ φθινόπωρον
Γύρω δροσιὰ, νὰ χύσῃ,
Καὶ τὸ γλυκὸ τριαντάφυλλο
Εἶδα μὲ μιάς ν' ἀχύσῃ

Ἐπειτα εἶδα τὸν βερὺ
Χειμῶνα νὰ προβάλλῃ
Τὸ ρόδο εὐρηκε ταφὴν
Ἐπὶ τὴν ἐρημίαν του ἀγκάλη.

Διαβάτεις, ποῦ διαβίνοντες
Γῆ καὶ οὐρανό θω ἴτε
Τὴν εὐωδίαν, τὰ ὄνειρα καὶ
Τῆς ἀνοιξὸς χαροῦτε.

Ὅρη, λιβάδια, κρούα νερὰ
Γιὰ πάντα σὰς ἀλίω
Χαρὰς τοῦ κόσμου ἔχετε γερὰ
Κι' ἄλλου θὰ πάω νὰ μείνω.

Στρέφω καὶ βλέπω πίσω μου
Δάση βουνὰ ἀνθισπένεα,
Ποῦ ὀλίγαρος ἐδήθηκα
Κ' ἐλάμπανε γιὰ μένα.

Καὶ τώρα ἀγνάντια μου ἄλλο φῶς
Τὰ μάτια μου θαρπνε
Ἢ ὅτε σκοτάδι τῆς νυκτός,
Οὔτε βροχὰς θελόνεα.

Ὅρη, λιβάδια, κρούα νερὰ
Γιὰ πάντα σὰς ἀλίω
Χαρὰς τοῦ κόσμου ἔχετε γερὰ
Ἄλλου θὰ πάω νὰ μείνω.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΡΙΤΟΣ

Καθαρώταταις παρθένοις,
Με κισσόν στεφανωμέναις,
Εἰς τὸν τρύγον συναχθῆτε,
Κ' ἰλαφρὰ νασκουμποθήτε.
Πάρτε ὅλαις τὰ μαχαίριζ
Εἰς τὰ δεξιὰ σας χέρια·
Πάρτε κ' εἰς τ' ἀριστερά σας
Τὰ καλάθια τὰ πλεχτά σας.
Κ' εἰς τ' ἀμπέλι μας κινῶντας,
Κελαιδῶντας, τραγουδῶντας,
Ἄς φιλοῦμαστέ 'ς τὰ χεῖλια
Καὶ ἄς τραγοῦμε τὰ σταφύλια·
Τὰ σταφύλια τὰ δροσάτα,
Τὰ σταφύλια τὰ μελάτα,
Τὰ ὑγρά θησαυροφόρα
Τοῦ γλυκοῦ μας Βάχχου δῶρα.
Να! μᾶς ἔρχοντ' ἡ παρθένοις
Ἡ τρυγήτραις Βακχευμέναις·
Καὶ χορεύουν καὶ γυρίζουν,
Καὶ ταῖς μέσαις τους λυγίζουν.

Πιάστε, φίλοι, μ' εὐταξία
Ὁ καθένας ἀπὸ μία,
Κι' ἄς χορέψωμε ὀλίγο
Μετ' αὐταῖς ἐδῶ 'ς τὸν τρύγο.
Παληκάρια πηλαθήτε.
Ἐν ἄσκι μας ἄλλο λύετε,
Νέο ἀγκιχτο γεμάτο
Καθαρὸ κρασί μουσχάτο.
Πιείτε, νέοι· πιείτε, νέαις·
Πιείτε, Βάκχαις μου ὠραταῖς,
Ἄπ' αὐτὸ τὸ μυρωδάτο
Καὶ ἀθάνατο μουσχάτο.
Τραγουδήτε καὶ πηδήτε,
Καὶ τὰ πόδια σας βροντήστε·
Καὶ τοῦ χρόνου εὐχηθήτε,
Πάλι ἐδῶ νὰ συναχθῆτε.
Πάλι ἐδῶ ν' ἀξιωθοῦμε
Νὰ συμπᾶμε, νὰ συμπροῦμε
Γλυκὸν μούστο, ὅταν τὸ μέλι,
Μέσ' 'ς τὸ πράσινο τ' ἀμπέλι.

Ἡ ἘΣΠΕΡΑ

Κρύβεται ὁ ἥλιος 'ς τὸ βουνό, σκότος τῆ γῆ σκεπάζει,
Νὰ νὰ λέει ἡ μάνα τοῦ παιδιοῦ, καὶ τὸ πουλί κουρνιάζει.
Τὸ ρόδο μεσ' 'ς τῆ ροδαριὰ τὰ φύλλα του μαζεύει,
Καὶ ἡ πεταλούδα τῆ φωλιὰ 'ς τὰ στήθη του γυρεύει.
Πᾶν ὅ,τι πᾶλλει, ὅ,τι ζῆ 'ς τῆ γῆν αὐτῆ, 'ς τῆ φύσι,
Πῶς ζῆ, πῶς κλαίει, πῶς χαίρεται ζητᾶ νὰ λησμονήσῃ.
Ἐκτὴ τὴν ὥρα τῆ γλυκερὰ κρυφῆ ἀρμονία ψάλλει
Ὀυράνιον ὕμνο τῆς αὐγῆς καὶ τῆς νυκτὸς τὰ κάλλη,
Ποῦ ὅταν γλυκὸ νανούρισμα, τὸ μυστικὸ τραγοῦδι,
Δίνει τὸν ὕπνο 'ς τὸ μωρὸ, τῆ δρόσο 'ς τὸ λουλουδι,
Ἐκτὴ χρυσαλίδες, 'ς τὰ πτηνὰ τὸν ἔρωτα, τὰ μύρα,
Τὴν ἡσυχιά 'ς τὸν δυστυχῆ, 'ς τὸν πλάνητα μιὰ θύρα.

Τὸ σύμπαν ὅλο μὲ χαρὰ τὴν ὥρ' αὐτῆ ἡσυχάζει,
Μόνον ἔμεν' ἀκοίμητα ἢ δυστυχῶς ἐπαράζει.
Καὶ τῆς νυκτὸς τὸ μυστικὸ κι' ἀνέκφραστο σκοτάδι.
Μοῦ φαίνεται ἔσθ' ἐν καταχνιᾷ ποῦ ἔρχετ' ἀφ' τὸν Ἄδη.

ΝΙΟΒΗ

ΤΟ ΑΣΜΑ ΤΗΣ ΜΕΛΩΡΑΣ

(ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΤΟΥ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ)

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ Κ. Ν. ΔΟΣΙΟΥ

Μυστικὸν γλυκὸ ἐγκρύπτω εἰς τοῦ στήθους μου τὸ βᾶθος,
Κ' εἰς κάμμιαν ψυχὴν ζῶσαν δὲν τολμῶ νὰ τὸ εἰπῶ·
Οἱ παλμοὶ μας ὅτ' ἐνοῦνται, φανερίνεται τὸ πάθος,
Ἄμα δὲ ἀποχωρήσῃς, τρέμουσα τὸ σιωπῶ.

Ὡς! λαμπρὰς τις ἐπὶ τάφου, ἐκεῖ καίει φλόξ πυρίνη,
Ἐρημος πλὴν αἰωνία, πένθιμος πλὴν σιγηλή·
Σκοτεινῆς ἀπαλπισίας φύσημα τὸ φῶς δὲν σβύνει,
Μάλιστα τὴν φλόγ' αὐξάνει, φλόγα πλὴν ἀναφελῆ.

Ἐνθυμοῦ με!— Ὅταν πόδα πρὸς τὸ μνήμα μου εὐ τρέψῃς,
Ἐνθυμοῦ τὴν κοιμωμένην εἰς τὸν τάφον τὸν ψυχρὸν·
Μίαν μόνην θλίψιν ἔχω, μία μὲ ταράττει σκέψις,
Ὅτι νὰ μὲ λησμονήσῃς ἤμπορῆς μὲ τὸν καιρὸν.

Σοὶ λαλῶ τὸ τελευταῖον,— ἀκουσον τὴν δέησίν μου·
Ἀξιόμειπτος δὲν εἶναι ὁ εἰς μνήματα πενθῶν·
Δός, — ὦ, δός ἐν μόνον δάκρυ, τὸ ζητῶ ὡς ἀμοιβὴν μου,
Μόνον, φεῦ! τοῦ ἔρωτός μου, πλὴν πολύτιμον μισθόν.

ΑΝΑΚΡΕΟΝΤΕΙΟΝ

(Ἐλεύθερη παράφρασις)

Ἐάν ρουφῶ τ' ὠραῖο κρασάκι, ταῖς φροντίδες λησμονῶ,
Καὶ γιὰ πάθεια καὶ γιὰ λύπαις τὸ μυαλό μου δὲν χαλνῶ.
Ἄφου θ ἐς δ ἐ-θ ἐς θὰ πάη 'ς τὰ χαμένα ἡ ζωὴ σου,
Τί τὸν θεὸς τὸν ἱ σ ι ο δ ρ ο μ ο ς; τί φελαῖ ἡ φρονήσι σου;
Ἄϊ, τοῦ Βάχχου λοιπὸν τότε τὸ γλυκὸ ὑγρὸ ἄς ρουφᾶμε
Κ' ἔτσι φτώχισι, πόνοι, ὄλα, ὅλα σβυόνται ὅταν μεθᾶμε!

ΕΤΟΙΜΟΡΡΟΠΟΣ

ΣΤΡΟΦΑΙ ΠΑΡΟΙΝΙΟΙ

ΤΠΘ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ ΚΑΖΑΖΗ.

«Τὸν οἶνον κίρνα, τρυφερὰ, εὐπέραιος νεανίας·
Ὁ οἶνος λήθη λέγεται, εἶναι τρυφή ἢ λήθη·
Ἄς ρέη ἢ ζωὴ ἡμῶν ἐν μέσῳ φαιδρᾶς πλάνης,
Ἄς πᾶλλον μόνον ἠδονὴν καὶ ἔρωτα τὰ στήθη·
Ἦ, θὰ θραυσθῶσιν αὔριον ὑπὸ τοῦ κόρου πάλιν,
Καθὼς τὰ ἄνθη θραύονται ὑπὸ ἀνέμων ζάλην.»

«Μοὶ εἶπον ὅτι σκυθρωπή, περίλυπος συνήθως
Μακρὰν τοῦ κόσμου φέρεσαι εἰς ξένας ἐρημίας,
Καὶ ποιητρίας ἐξαλλὸν λαμβάνουσα τὸ ἦθος,
Τὸν ἦχον ἀκροάζεσαι θρηνοῦσης παραλίας.
Μοὶ εἶπον ὅτι συνεχῶς πλανᾷσαι τεθλιμμένη,
Καὶ θλίψις τὰς ἡμέρας σου ἀπόκρυφος μαραίνει.»

Ἦ, πόσον μελαγχολικὴ μὲ γοητεύεις φίλη!
Δὲν μοὶ ἀρέσκει καλλονὴ θρασεῖα, ἀνεμιμένη,
Αἰολοῦσιν εὐγλωττότερον τὰ σιωπῶντα χεῖλη,
Ἐν μόνον βλέμμα σιωπῆς καλλίτερον μ' εὐφραίνει·
Ἐκφράζει περισσότερον ἐν φίλημα καὶ μόνον
Ἡ στωμυλῖα φράσεων ἀνάμυστος ἀφθόνων.»

Μὲ ὑββάλιδος ἀκκισμοὺς, μὲ πυρετῶδες ὄμμα
Χθὲς ἦτο εἰς τοὺς κόλπους μου ἢ εὐχαρὶς Ἰάνθη·
Μοὶ ἔτειν' ἐπαφρόδιτος τὸ γλυκερόν της στόμα
Καὶ: «Δρέψαν πρὶν ἢ μαρανθοῦν τῆς ἡδῆς μου τὰ ἄνθη»
Μοὶ ἔλεγ' ἐρωτύλη,
Καὶ ἔθετ' εἰς τὰ χεῖλη μου τὰ φλογερά της χεῖλη.»

Ἦ, ὄχι· δὲν τὴν ἀγαπῶ τὴν ἀναιδῆ ἐκείνην·
Σὲ μόνην, σὲ ἀπὸ ψυχῆς ἐλάτρευσα Μυρτιά,
Κ' εἰς τῶν νυκτῶν τὴν ἄφωνον κ' ἐρωτικὴν γαλήνην
Ἐπὶ τὰ στήθη μου πόθῳ νὰ κλίνῃς ἔρασμαία.
Ἐν φίλημα καὶ πάλιν
Καὶ πλήρου τὴν φιλόσοφον μὲ ἄκρατον φιλίην.»

Β'.

«Δὲν εἶν' ἡ φίλη μου ρεμβὸν τῆς διανοίας πλάσμα,
Βεᾶτριξ Δάντου φανταστὴ ἢ τοῦ Πετρόρχου Λαύρα·

Δὲν ὁμοιάζει τὸ ἄβρον τοῦ Λαμαρτίνου ἄσμα,
Δὲν εἶναι ψάλτου ὄνειρον ἢ ζερυρίτις αὔρα.
Ἔχει Κυθήρης πρόσωπον, ἔχει σφριγῶντα χεῖλη,
Μίαν φωνὴν ἐκβάλλοντα ἠδυπαθείας — «Φίλει!»

«Ἔχει τὴν ὄψιν μαγικὴν, τὴν κόμην ἐβενώδη,
Τὸ στήθος της τὸ λαξευτὸν ὡς ἀργυρὸς μαρμαίρει·
Πνέει, πνεὴν ἠδυπαθῆ, γλυκεῖαν, βλασαμῶδη,
Θωπεῖαν εἰς τὰ στήθη μου ἢ λαλιά της φέρει.
Ἦ, εἰδὼν ἐβλεπεε αὐτὴν καὶ σὺ, καὶ σὺ ὁ γέρον,
Θὰ ἔκαιεν ἐξ ἠδονῆς τὸ σῶμα σου ἀσπαῖρον...»

«Τὸν οἶνον κίρνα! πλήρωσον τὸ κύπελλον Μυρτιά,
Τὸ πᾶν κοιμᾶται σκυθρωπὸν εἰς τῆς νυκτὸς τοὺς κόλπους·
Καὶ μόνη μάρτυς ἄφωνος προσβλέπει ἢ λυχνία·
Ἄκουεῖς; τὸν ὑμέλιον εἰς στεναγμοὺς εὐμόλπους
Ἐπὶ τῶν δένδρων ἄδει
Ζεῦχος πτηνῶν ἐν μυστικῇ φιλότητος δυάδι.»

«Γυμνὴ ὡς ἡ πρωτόπλατος ἔλθε πλησίον, φίλη,
Ἦ; Ἀφροδίτης ἄγχιμα ἐμψυχωθὲν καὶ πάλιν·
Ἦ, δός μοι τὰ πυρέσσοντα, τὰ φλογερά σου χεῖλη·
Θεῖω ἐν μέσῳ ἀσπασμῶν ν' ἀποσβεσθῶ ἐξάλλων·
Λύσον τὴν κόμην.» — Ὁ γρίξ, ἐσβέσθη ἢ λυχνία
Καὶ μόνον τοῦ φιλήματος ἤχει ἢ ἄρμονία.

Γ'.

Μέχρι τρυγὸς ἐκένωσε, τὸ κύπελλον ὁ Μύρων·
—Εἶναι πικρὰ ἢ ἠδονή, παρέπεται ὁ κόρος —
Κ' ἐνῶ προέβαιν' ἢ ἠὼς μὲ ἄσματα ζεφύρων,
Τὴν κοιμωμένην φίλην του ἄρεις ἀδιαφόρως,
Πρὸς τοὺς νεκροὺς σιωπηλῶς διηύθυνε τὸ βῆμα·
Φεῦ! κ' ἔτερον ἠνοίγετο ἐν τῇ ψυχῇ του μνήμα!

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ἘΣ ΤΟΝ ΑΓΓΕΛΟ ΜΟΥ

Τὸν τριπίθαμο τὸ βλάνα μὴ τόνε κυτᾶς, σοῦ λένε·
Ἔχει γρόσια, ἔχει σπῖτια, μὰ κ' αὐτὸς κ' αὐτὰ του κλαῖνε...
Τί τὰ θεὸς τὰ ἔχια, φῶς μου, κ' ἡ καρδιὰ κ' ὁ νοῦς νὰ λείπῃ;
Γύρ' ἐδῶ νὰ βασιλέψῃς, ἄγγελέ μου λατρεμμένε,
Μὴ 'ς τῆς μοῦ ὄχλιας τοῦ μοῦ σκάσης ἀφ' τῆς λύπης σου τὴ λύπη!

ΖΗΝΑ ΔΡΗΣ

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΙΑ ΚΑΙ ΜΝΗΜΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΟΥΓΚΩ ὑπὸ Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Κοντὰ 'εἰς μιᾶς ἀκρογιαλιᾶς τ' ἀσημωμένο κῶμα
 Ἄνθοῦσε μιὰ τριανταφυλλιά
 Καί 'ξάπλωνε τὴν ἀγκαλιά
 Ὡς ἀραχιασμένο μνημα.

—Γιὰ πές μου, μνημα, νὰ χαρῆς
 Τὰ νειάτα ποῦ σκεπάζεις,
 Ὡς αὐτὸ τὸ χῶμα τὸ βαρὺ
 Τί κάμνεις κάθε λιγερή,
 Κάθε κορμὶ ποῦ ἀρπάζεις;

—Πές μου καὶ σὺ, τριανταφυλλιά,
 Τί γίνετ' ἢ δροσιά σου,
 Ποῦ 'σὰ διαμάντι σιγαλὰ
 Ὡς τὰ φύλλα σου κατρακυλᾷ
 Καὶ λούζει τὰ κλαδιά σου;

—'Εγὼ 'εἰς τῆς κόρης τὰ μαλλιά
 Μοσχοβολῶ μὲ χάρι
 Δίνω τραγοῦδι 'ς τὸ πουλί.
 Καὶ μ' ἔχ' ἢ ἀνοίξει στολή
 Κ' ἢ Ἐκκλησιὰ καμάρι.

—Κ' ἐγὼ, λουλουδι μάταιο,
 Τὸν κόσμον ξεκουράζω
 Πέρνω τὴ χήρα, τ' ὄρφανὰ
 Κ' ἐκεῖ ψηλά 'ς τὸν οὐρανὸ
 Ἄγγέλους ἀναιθάζω.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ

Ο ΜΩΡΘΗΣΙΣΤΟΣ ΑΝΔΡΑΣ

Ἡ γυναῖκά μου Μαρούκα ἔχει κόκκινα χειλάκια,
 Τριανταφυλλένιαν ὄψιν καὶ γλυκὰ γλυκὰ ματάκια.
 Ὡς τὸ πλευρό μου ἀφοῦ τὴν ἔγω 'σάν τρυγόνι μου πιστὸ,
 Πόσος κόσμος μὲ χαϊδεύει, πόσους φίλους τὴν χρωστῶ!
 Τί καλῆς ψυχῆς γυναῖκα!—Ἄντις μιὰ νὰ εἶχα δέκα!

Νέο βλέπω κάθε μέρα εἰς τὸ σπίτι μου στολίδι,
 Κ' εἰς τὰ δάκτυλά της νέο κάθε μέρα δακτυλίδι.
 Ἐξοδεύει μὲ σακκούλα, πουρνὸ βράδυ, ἀνοικτή,
 Τρέμει μὴ μὲ δώση θάρους καὶ πὰρὰ δὲν μὲ ζητεῖ.
 Τί καλῆς ψυχῆς γυναῖκα!—Ἄντις μιὰ νὰ εἶχα δέκα!

Ὡς τοὺς χοροὺς μας τὴν πηγαῖνω; Νὰ κατόπι καθαλλίεροι
 Παγωτὰ καὶ λεμονάδικις ὁ καθένας τὴν προσφέρει,
 Κ' εἰς ἑμένα τόσο ρόμι ὡς ὅπου νὰ ζαλισθῶ....
 Κ' ἢ γυναῖκά μου μ' ἀφίνει στεγανὰ νὰ κοιμηθῶ...
 Τί καλῆς ψυχῆς γυναῖκα!—Ἄντις μιὰ νὰ εἶχα δέκα!

Τὸ παιδί μας θγάνει δόντια ἢ καττούφιασε κομμάτι;
 Χίλοι φίλοι τ' ἀγκαλιάζουν, μὲ πατρός τὸ βλέπουν μάτι.
 Νὰ φανῆ 'ς κούτους ἀγνώμων ἢ Μαρούκα δὲν ἀρρεῖ,
 Καὶ τὸ χέρι τους τὸ σφίγγει... ἀπὸ μητρικὴ στοργή!
 Τί καλῆς ψυχῆς γυναῖκα!—Ἄντις μιὰ νὰ εἶχα δέκα!

Προχθὲς 'τρόμαξα κομμάτι ἔξαφνα καὶ παρ' ἐλπίδα
 Νὰ φιλῆ καὶ νὰ χαϊδεύῃ ἓνα φίλον μας τὴν εἶδα.
 «—Γ' εἶν' αὐτὸ ποῦ κάμνεις;...» λέγω. Αὐτὴ πάλε τὸν φιλεῖ.
 «—Ἄχ, τὸν ἀγαπῶ! μὲ λέγει, γιατί σ' ἀγαπᾷ πολὺ.»
 Τί καλῆς ψυχῆς γυναῖκα!—Ἄντις μιὰ νὰ εἶχα δέκα!

Τὴν ἡμέρα πάντα λείπω, καὶ δουλειαις τὴν νύκτα ἔχω.
 Εἰς τ' Ἀνάπλι τὴν ἀφίνω, κ' εἰς τὸ Ἄργος συχνοτρέχω.
 Ἡ Μαρούκα δὲν μαλόνει ἀν πλαγιάζω χωριστὰ.
 Εἰς τὸ σπίτι μας τὴν νύκτα συναναστροφὴν βαστά.
 Τί καλῆς ψυχῆς γυναῖκα!—Ἄντις μιὰ νὰ εἶχα δέκα!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

ΕΙΣ ΚΟΡΗΝ

Α'.

Μὲ ἀνεμώνην ἔστεψα τοὺς πενιχροὺς μου στίχους,
 Οὗς εἰς τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς παρήξα στιγμιαίως.
 Ἐκεῖνο πλὴν ἐπέρασε καθὼς πνοὴ ταχέως,
 Καὶ οὗτοι ὁμοιάζουσιν ἀποθανόντος ἔχους.

Ὅς ἀνεμών' εἰς τὴν ψυχρὰν πνοὴν τῆς ἡλικίας
 Σῶμα γυμνὸν αἰ μείνωσιν ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου
 Τοῦ χρόνου ὅτ' εὐφρόσυνος ἐπέρα ἢ ζωὴ μου
 Μετ' ἀμιγῶν ἀνέσεων καὶ ἀνευ τῆς κακίας.

Β'.

Τί μ' ὠφελεῖ θεσπέσιος ὁ νοῦς μου ἐὰν ᾔῃαι,
 Ἄρου θνητὸν τὸ σῶμά μου, ἀφοῦ ὁ βίος σφαῖρα;
 Τί μ' ὠφελεῖ ἢ πλάτις μου ἀν ᾔῃαι ἀνωτέραι,
 Ἄφ' οὐ συνανεπύρησαν μαζή τῆς καὶ ἀδύναι;

"Ας ἤλην μάλλον ζέφυρος, τὴν φύσιν βαλσαμόνων,
 "Ἡ ρύαξ τῆς ἀνοιξέως μορμύρων εἰς τὰ ὄρη
 "Ας ἤμην τέλος τῆς αὐγῆς ἢ προσευχῆ σου, κόρη,
 "Ὡραία νὰ προσέρχωμαι εἰς τοῦ Θεοῦ τὸν θρόνον.

Γ.

"Ὡς ταχέως τῶν κωδῶνων ὁ θρηνώδης φεύγει ἤχοσ
 Τῆς ψυχῆς μου ἀπεσβέσθη εἰς τοῦ μνήματος τὸ φύχος
 "Ἡ λαμπὰς ἢ φωτεινὴ.
 Πλὴν μὴ θλίβεσθε... Τοιαύτη ἡμῶν ὄλων ἢ πορείᾳ,
 Δεῖ ἐλπίδες μας εὐρεῖται, ἢ ζωὴ μας πλὴν βραχεῖα,
 Καὶ ἡ τελευταῖα καινὴ.

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

—«Πές μου, ποτάμι, ποῦ τραλλάμεθα ἔς τὸν κάμπο τρέχεις
 Καὶ τόσαις ὠμορφίαις τῆς γῆς μὲ τὰ νερά σου ἔρχεις,
 Γιατί μᾶς ψάλλει θλιβερὸ σκοπὸ μὲ τὴ φωνὴ σου;
 Ποῦ ἄλλος ζῆ τέτοια ζωὴ γλυκεῖα ἴσάν τὴ ζωὴ σου;»
 —Κ' ἐκεῖνο ἀποκρίθηκε —«Τί εὐτυχία ἔχω
 Ἄφου ἡ μοῖρα μ' ὠγραψε αἰώνια νὰ τρέχω...
 "Ἄν ροδοδάφνησι γέροντες μὲ χάρι ἔς τὰ νερά μου,
 "Ἄν λυγαριὰς κι' ἀγράμπελαις ἀνθίζουσι ἔς τὰ πλευρά μου,
 Μήπως μ' ἔρω νὰ ταῖς χαρῶ καὶ νὰ ταῖς ἀγαπήσω;
 Περνῶ, ταῖς βρέχω μὲ στιγμὴ καὶ ταῖς ἀφίνω πίσω.»
 Καὶ τὸ ποτάμι πέρασε κι' ἀφίνει τὸ διαβάτη
 Μὲ πικραμμένα τὴν καρδιὰ μὲ δακρυτμένο μάτι.
 Γιατί μὲ μούρη, μὲ σκληρὴ ἰδέα τὸν τριμάζει,
 Πῶς κ' ἡ δικὴ του ἢ ζωὴ μὲ τὸ ποτάμι μοιάζει.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΣΤΟ ΡΕΜΒΑΣΜΟ ΣΟΥ

"Ὅταν τὰ χεῖρά σου, ξανθὴ, ἔς τὸ στῆθός σου σταυρόνης,
 Καὶ ἔς ἐνὸς δένδρου τὸν κορμὸ τὸ σῶμά σου στηρίζης,
 Τὰ γαλανὰ τὰ μάτια σου ὅταν ψηλὰ σηκόνης,
 Ποῦ μὲ τοῦ νοῦ σου τὰ φτερά, ξανθὴ μου, φτερουγίζης;
 Μὲ ὅταν σὲ βλέπω μοναχὴ ἔς αὐτὸ τὸ ρεμβασμό σου,
 Μένει τὸ μάτι μου ἐκθαμβὸ κι' ὁ νοῦς μου σκοτεινός,
 Συγχίζω ἀστέρια, χρώματα καὶ λάμψι ἔς τὸ πλευρό σου,
 Δὲν ξέρω ποιὰ εἶν' τὰ μάτια σου καὶ ποιὸς ὁ οὐρανός!

Τῆ 16 Ἰουλίου 1887

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΙΜΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΞΕΝΟΙΣ

ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΓΑΛΛΟΙΣ

"Ἡ ποίησις, ἥτις κατὰ τὸν νομοθέτην αὐτῆς Ἀριστοτέλην εἶναι τὸ «φιλοσοφώτερον καὶ σπουδαιότερον τῆς ἱστορίας», μειδιῶσα καὶ χαρίεσσα μοῦσα φαίνεται μὲν εἰς πάντας εὐπρόσαιτος, εἰς ὀλίγους ὅμως δέδοται νὰ ἀναβῶσιν εἰς τὰ ὕψη αὐτῆς. Περιλαμβάνουσα πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς πνευματικῆς ἐνεργείας καὶ μεταχειριζομένη τὸν λόγον ὡς μέσον ἐκφράσεως, εἶνε ἀνωτέρα πάσης ἄλλης τέχνης ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ δημιουργίᾳ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι πᾶσα διανοία εὐμοιροῦσα ὀρθῆς κρίσεως δύναται νὰ συλλάβῃ τὴν τοῦ καλοῦ ἔννοιαν, ὡς πᾶσα καρδιά ἐνθους εἶναι ἐπίδεικτικὴ γενναίων καὶ ὑψηλῶν αἰσθημάτων, ἀλλὰ τὸ δῶρον τῆς διὰ λόγου ἀπεικονίσεως παντός ὅ,τι ὑπάρχει μυχαίτατον ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ θεῖον ἐν τῇ διανοίᾳ, δὲν ἐδόθη τοῖς πολλοῖς. Τὰς πρώτας θέσεις μεταξὺ τῶν προνομιοῦχων τούτων ὀνητῶν κατέχουσι θεβαίως ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀφιερῶσαντες ἅπασαν τὴν ἰσχὺν τῆς μεγαλοφυΐας αὐτῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος των, διδάσκοντες, ἠθοποιῶντες καὶ θέλγοντες ἅμα, ὑπῆρξαν ἱεροφάνται τοῦ πολιτισμοῦ. Τοιοῦτοι δὲ εἶνε οἱ τῆς ἀρχαίας ποιήσεως διδάσκαλοι, ὧν τὰ ἀριστουργήματα κατέστησαν γνώμων τοῖς μεταγενεστέροις.

"Ὅ,τι κατέστησε τὴν ποίησιν οὕτω σπουδαίαν καὶ σοβαρὰν ἐν τῇ ἀρχαιότητι εἶνε ὅτι ὑπῆρξεν ἰσχυρότατος μοχλὸς προόδου. Ἡ Ὀλύμπιος Ὀδῆ, ἢ ἔμπνευσις αὐτῆ τῆς λυρικῆς ποιήσεως, δὲν ἐχρησίμεισε μόνον πρὸς ψυχαγωγίαν, ἀλλὰ κυρίως πρὸς μόρφωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ παιδείου τοῦ λαοῦ.

"Ἐν τῇ ἀρχῇ πάσης φιλολογίας ἀναφαίνεται ἡ λυρικὴ ποίησις ἀφιερῶθεισα εὐθὺς ἀπὸ τῆς γενέσεως αὐτῆς τῇ θρησκείᾳ, τῇ ἠθικῇ καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ, ἐφθασε δὲ εἰς τὸ ὕψιστον

σημείον τῆς τελειότητος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἀρχαιότητι. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον ἐχώρει ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ ἀληθὴς ἐμπνευσις ὑπεχώρει εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν παρατήρησιν, ἡ λυρική ποιήσις ἀπώλεσεν ἐκ τοῦ πρώτου αὐτῆς ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἅπαν τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς μεγαλεῖον ἀπεσβέσθη.

Ὁ ἀληθὴς ὁδηγὸς τῆς λυρικῆς ποιήσεως, ἡ συγκίνησις, ἀνεφάνη μετὰ πολλοὺς αἰῶνας ἐν τοῖς ἀκανόνιστοις ὕμνοις τῶν πρώτων χριστιανῶν. Ὁ ἄνθρωπος ἐπανευρὼν τὴν προσευχὴν εὔρε τὴν ἐμπνευσιν. Ὁ ἐλλείπων ἐνθουσιασμὸς ἐν τῇ διαφθορῇ τῆς τέχνης ἀνεζωπυρήθη καὶ ἡ φαντασία ἐν τῇ πνοῇ τῆς ἀληθοῦς πίστεως ἀνέλαβε καὶ πάλιν τὴν χρῆσιν τῶν περὺγων τῆς. Ἡ ποιήσις, ἣτις μέχρι τοῦδε ἐστερεῖτο θαθέων συγκινήσεων ἀνέζησεν ἐν τῇ θεᾷ τῶν φρικωδῶν μαρτυριῶν, ὧν αἱ διηγήσεις περιβληθεῖσαι ἐκάστοτε χροιάν μύθου ἐπὶ αἰῶνας ἀπετέλεσαν τὴν δημώδη τῆς Εὐρώπης ποιήσιν. Ὅτε δὲ ἡ Εὐρώπη, γενομένη καὶ πάλιν βάρβαρος, ἤρξατο ἐξευγενιζομένη καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Δάντου ἐφέρετο ἐπὶ τοῦ χάους ἐκείνου, ἡ λυρική ποιήσις ἀνευρέθη. Οἱ κάλλιστοι ὕμνοι ἐν κοινῇ διαλέκτῳ εἶνε διακεχυμένοι ἐν τῷ Καθαρτηρίῳ καὶ τῷ Παραδείσῳ. Ἐν ἀσθενεστέρῳ δὲ ἀλλὰ γλυκυτέρῳ τόνῳ ἐκρούσε τὴν λύραν ὁ μελωδικὸς Πετράρχης.

Πᾶσαι αἱ νεώτεραι φιλολογίαι ἤρξαντο ἐκεῖθεν ὅπου τελευτῶσιν αἱ ἀρχαῖαι φιλολογίαι, ἥτοι ἀπὸ τῶν ἐρωτικῶν ἀσμάτων καὶ τοῦ μυθιστορήματος. Ἴσως ὑποθέσει τις ὅτι οἱ πρῶτοι Ἴταλοὶ ποιηταὶ ζητήσαντες νὰ ἐνώσωσι τὴν ἄλυσιν τῶν χρόνων ἐπανῆλθον εἰς τὸν Τίβουλλον καὶ τὸν Προπέρτιον, τοὺς κλασσικοὺς τοῦ ἔρωτος ἀοιδούς παρὰ τοῖς προγόνοις αὐτῶν. Οὐδαμῶς ἡ ἰταλικὴ λυρική ποιήσις, ἥτοι ἡ ἐρωτικὴ, διότι ἐπὶ μακρὸν χρόνον αἱ δύο αὗται ὑπῆρξαν ἐν, ἐν τῇ γενέσει αὐτῆς ἀπέχει τῆς λατινικῆς ποιήσεως ὅσον ἡ ἰταλικὴ τῆς λατινικῆς φιλολογικῆς γλώσσης. Παρὰ τῶν μεσημβρινῶν ποιητῶν τῆς Γαλλίας, οἱ Ἴταλοὶ παρέλαβον τὴν ποιήσιν. Ὁ Πετράρχης, εἶνε συγχρόνως ὁ πρῶτος τῶν νεωτέρων λυρικῶν καὶ ὁ τελευταῖος τῶν Τρουβαδούρων. Ἡ προθηγιακὴ καὶ ἡ Γαλλικὴ ποιήσις κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ὑπῆρξε τὸ ἐγερτήριον τῆς Μούσης τῶν λοιπῶν τῆς Εὐρώπης Ἑθνῶν. Ἄλλ' ὅσην ροπήν ἔσχεν οὐδεμία μεγαλοφυΐα ἀναφαίνεται. Οἱ γάλλοι ποιηταὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἦσαν ἄνδρες ἀμαθεῖς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χυδαῖοι, ἐν ᾧ ἐν Ἰταλίᾳ πάντα τὰ εἶδη τῆς ποιήσεως περιήλθον εἰς μεγαλοφυεῖς καὶ ἐγένοντο

ἔργα τέχνης. Ἐν τούτοις φαίνεται περίεργον ὅτι ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Πετράρχου παρὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν σχέσιν τῆς Ἰταλίας μετὰ τῆς Ἑλλάδος, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Συρίας, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὰ Ἑλληνικὰ χειρόγραφα δὲν ἦσαν γνωστά. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἔμποροι, περὶ τῶν συναλλαγῶν αὐτῶν μόνον φροντίζοντες, ἠμέλουν νὰ μάθωσι πλείοτερα τῶν χρεωδῶν αὐτοῖς, ἡ δὲ κλασσικὴ ἀρχαιότης διατελοῦσα ἐν σκοτίᾳ ὅτε οἱ Βυζαντινοὶ κατετρίβοντο περὶ τὰς θεολογικὰς συζητήσεις καὶ ἐρίδας, εἶχε βυθισθῆ ἔτι μᾶλλον ἐν αὐτῇ, ὅτε ἡ Κωνσταντινούπολις ἐγένετο (1204) λατινικὴ αυτοκρατορία. Ὁ Πετράρχης ἐμάντευε μὲν ὅτι πέραν τῆς Ρώμης ὑπῆρχεν ἡ Ἑλλάς, καὶ ὅτι τοῦ Βιργιλίου εἶχε προηγηθῆ ὁ πατήρ τῆς ποιήσεως ὁ Ὀμηρος, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὐτοῦ ὅπως φθάσῃ μέχρις αὐτῶν ἀπέβησαν μάταιαι, ὁ δὲ Βοκκάκιος δὲν ὑπῆρξε πολὺ εὐτυχέστερος τούτου. Αἱ ἐπιδρομαὶ ὅμως τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ἡ κατάληψις τῆς Κωνσταντινουπόλεως διέσπειραν ἐν τῇ Δύσει τὰ χειρόγραφα καὶ τὰ ἀντικείμενα τῆς ἀρχαίας τέχνης, ἅτινα τὰ μοναστήρια καὶ αἱ ἐκκλησίαι ἐπὶ μακρὸν χρόνον διεφύλαττον. Οὕτως εἶμαρτο ἡ πρόοδος τῶν Ὀθωμανῶν νὰ δώσῃ τὴν πρώτην ἰσχυρὰν κίνησιν πρὸς τὴν Ἀναγέννησιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων. Πολλοὶ τῶν προκρίτων λογίων Ἑλλήνων ζητήσαντες ἄσυλον εἰς τὴν ξένην μετήνεγκον εἰς αὐτὴν τὸ ἱερὸν πῦρ καὶ τοὺς θησαυροὺς τῆς ἀρχαιότητος διδάσκοντες τὴν γλῶσσαν τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Δημοσθένους. Οὕτως ὁ θάνατος τῆς ἑλληνικῆς τέχνης καὶ παιδείας ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξεν ἀναβίωσις αὐτῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ, ἣς ἅπασα ἡ προσοχὴ ἤρξατο στρεφομένη πρὸς τὰ λείψανα τῆς ἀρχαίας τέχνης. Ὁ Ἑλληνισμὸς ὁ ἐπὶ μακρὸν χρόνον θεωρούμενος ὡς ἀπολεσθεῖς, ἡρέμα καὶ μεγαλοπρεπῶς χωρῶν, λαβῶν ἀρωγὸν καὶ τὴν τυπογραφίαν, καθυπέταξεν ὑπὸ τὰ θέλητρά του ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ γενόμενος διδάσκαλος αὐτῆς μετέδιδε μέρος τοῦ ἑαυτοῦ πλοῦτος εἰς τοὺς πτωχοὺς λαοὺς.

Ἐν Ἰταλίᾳ, ἐστὶα τῆς Ἀναγεννήσεως, ὁ μᾶλλον ἐμπεφορημένος τῆς ἀρχαιότητος καὶ διδάσκαλος τῶν συγχρόνων αὐτῷ εἶνε ὁ Politien, ὅστις μετὰ πάθους ἐλάτρευε αὐτῇ. Ἐν ταῖς Σ τ ρ ο φ α ῖ ς αὐτοῦ ὑπῆρξεν εἶδος Κατούλλου ἐν τῷ αἰῶνι τῷ φέροντι τὸ ὄνομα Λέοντος τοῦ X, ὅστις ὑπῆρξεν ἄλλος αἰὼν τοῦ Αὐγούστου. Ἀτὸ πνεῦμα καὶ ἡ μορφή τῆς λατινικῆς γλώσσης, λέγει ὁ Φώσκολος, εἶχον ἤδη εἰσχωρήσει εἰς

τὸν πεζὸν λόγον διὰ τοῦ Βοκκακίου καὶ τῶν ἄλλων, ὁ Politien ὅμως πρῶτος εἰσήγαγεν αὐτὰ εἰς τὴν ποίησιν καὶ συγχρόνως ἅπασαν τὴν Ἑλληνικὴν χάριν, ἣν ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἠδυνήθη νὰ λάβῃ.»

Κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα ὁ ἐκ Σαβοΐας εὐγενῆς Chiabrera διήλθεν ὡς νέος Πίνδαρος ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐγένετο ἀρχηγὸς νέας σχολῆς. Αἱ μετὰ στροφῶν, ἀντιστροφῶν καὶ ἐπωδῶν πινδαρικάι ᾠδαί του, ἦσαν κατώτεραι τῶν ἀνακρεοντείων Ἀσμάτων του, ἀλλ' οὐδὲν ἤττον, ἀπ' αὐτῶν τὸ ἰταλικὸν Canzone ἤρξατο ὑποχωροῦν εἰς τὴν κατὰ μίμησιν τοῦ Πινδάρου καὶ τοῦ Ὀρατίου ᾠδὴν.

καθ' ὃν χρόνον ἡ Ἰταλία ἀνοίξασα λαμπρὰν ὁδὸν τῷ ἀνθρωπίνῳ πνεύματι, ἐχρησίμευεν ὡς κονίστρα τῶν Ἑθνῶν τῆς Εὐρώπης, φθονούσης τὴν πνευματικὴν καὶ ἐν ταῖς τέχναις αὐτῆς ὑπεροχὴν, ἔθνος τι διαμείναν ξένον τῶν μακρῶν πολέμων τῆς Χερσονήσου ἠκολούθει μετὰ ζέσεως τὴν πρόοδον τῶν ἐν αὐτῇ φώτων καὶ οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὸ μέγα παγκόσμιον φιλολογικὸν Οἰκοδόμημα. Τὸ ἔθνος τοῦτο εἶναι ἡ Πορτογαλλία. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἡ ποίησις ἤρξατο μετὰ τῆς μοναρχίας, ἀλλὰ κυρίως ἀνέλαμψε διὰ τρόπου λαμπροῦ μετὰ τὴν κατακτησιν τοῦ Ceuta. Κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα ὁ Sua Miranda ἔθυσσε τῷ Ὀρατίῳ ᾧ ἐλάτρευεν ἔχων πρὸς αὐτὸν καταπληκτικὴν ὁμοιότητα. Νεώτερος αὐτοῦ κατὰ μίαν γενεάν ὁ Antonio Ferreira ἠξιώθη τῆς ἐπωνυμίας τοῦ Πορτογάλου Ὀρατίου. Ἐκ πασῶν τῶν πορτογαλικῶν ποιήσεων, αἱ μάλιστα προσεγγίζουσαι κατὰ τὴν μορφήν πρὸς τὴν λατινικὴν ποίησιν εἶνε αἱ τοῦ Ferreira, ἀλλ' ἰσοποιητῆς οὗτος, εἶδος Βουαλώ, ἦτοι πνεῦμα κριτικὸν μᾶλλον ἢ ποιητικὴ φαντασία, δὲν ἦτο πεπλασμένος διὰ τὴν λύραν. Ἡ Μοῦσα τῆς Πορτογαλλίας ἦτο θυγάτηρ τῆς τρυφῆς καὶ τοῦ αἰσθημάτος, ὑπὸ ταύτης δὲ ἐνεπνεύσθη ὁ Ribeyro καὶ ταύτην ἀπηθανάτησεν ὁ Camöens, ὅστις εὔρεν ἐν ἑαυτῷ ἀρκούσαν δύναμιν ὥστε νὰ ἀγαπήσῃ πατρίδα ἀγνώμονα καὶ ὑμνήσῃ τὴν δόξαν τῆς. Ὁ Camöens, οὐ αἱ θελκτικαὶ ἐλεγείαι ἀποπνέουσι βαθύ μελαγχολίας αἰσθημα, τὰ δὲ βουκολικά μαρτυροῦσιν ἐμβριθῆ τοῦ Βιργιλίου σπουδῆν, ἀπέθανε πενήσκατος ἐν τινι Νοσοκομείῳ, τὸν δὲ ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ τῆς Λισσαβῶνος καταστραφέντα ἐπιτύμβιον λίθον, τὸν φέροντα τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, οὐδὲν μνημεῖον μέχρι σήμερον ἀντικατέστησε. Τοιαύτη εἶνε πολλάκις ἡ ἀμοιβὴ τῆς μεγαλοφυΐας.

Καθ' ἅπαντα τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα ἡ πνευματικὴ κίνησις ὑπῆρξε καθολικὴ. Ἡ Ἰταλία, ἡ χώρα αὐτῆ τῶν Μουσῶν, εἶχεν ἤδη τὸν Τάσσον αὐτῆς, ἡ Πορτογαλλία τὸν Camöens, ἡ Ἰσπανία τὸν Κερβάντε, ἡ Ἀγγλία τὸν Σαίξπηρον. Ἡ Γερμανία κλυδωνιζομένη ὑπὸ τῶν θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν ταραχῶν ἔμενεν ὀπίσω, εἶχεν ὅμως τοὺς λογίους αὐτῶν ἄνδρας καὶ ἐν τῷ Λουθήρῳ εὔρε τὸν νομοθέτην τῆς γλώσσης αὐτῆς. Ἄλλ' οὐδαμῶς ἡ ἑλληνικὴ ἀρχαιότης εἶχε κατακυριεύσει τὰς διανοίας πάντων ὅσον ἐν Γαλλίᾳ. Οἱ ποιηταὶ τῆς δευτέρας ἡμισείας περιόδου τοῦ αἰῶνος τούτου, μὴ εὐρίσκοντες πλέον ἐν τῇ γαλλικῇ ἄλλῃ γλώσσῃ ἡμιθάρβαρον κοινὰς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπηρετοῦσαν ἰδέας, ἐζήτησαν νὰ ἀναρριχηθῶσιν εἰς τὰ ὕψη τῶν ἀρχαίων ἰδιωμάτων, ὧν ἐμελέτουν τὰ ἀριστουργήματα. Πλήρεις δὲ θάρρους ὅτι ἔπραττον ἐθνικὸν ἔργον ἐζήτησαν νὰ προσεγγίωσι τὴν γαλλικὴν φιλολογίαν κατὰ τε τὸ πνεῦμα καὶ τὴν μορφήν πρὸς τὴν ἀρχαίαν. Ἐζήτησαν, ὡς λέγει ὁ Βουαλώ, νὰ ὁμιλήσωσι τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν γαλλιστί. Ὑπερήφανοι ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν ὠραίαν ταύτην ἀρχαιότητα ἐπιστροφῇ, καὶ τῇ ἐκ τῶν γνώσεων αὐτῆς προόδῳ, ὠμίλουν μετὰ καταφρονήσεως περὶ τῆς παρελθούσης ἐποχῆς. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι αἱ ἐπιστῆμαι καὶ αἱ γνώσεις ἐξηπλώθησαν, ἀλλ' ἡ πρωτοτυπία καὶ τὸ δημιουργικὸν πνεῦμα δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν πρόοδον ταύτην. Ἡ ποίησις ἀποβαλοῦσα τὸ παλαιὸν αὐτῆς ἐνδύμα ἐμβαπτίσθη ὀλοκλήρως εἰς τὸν Ἑθνισμὸν, ἡ δὲ μέχρι λατρείας δουλικὴ ἀπομίμησις τῆς ἀρχαιότητος ἐφυγάδευσε τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα, ἡ μᾶλλον ἐγένετο ἀθέμιτός τις ἔνωσις τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς μυθολογικῆς πολυθείας. Μία τῶν αἰτιῶν, αἵτινες ἔφερον τὸ ὑπὲρ τῆς ἀρχαιότητος ἀποτέλεσμα τοῦτο, ἦσαν αἱ μεταφράσεις, αἵτινες κατεῖχον μέγα μέρος ἐν τῇ ποιήσει τῆς ις'. ἑκατονταστηρίδος. Αἱ κυριώτεραι τῶν μεταφράσεων τούτων ἦσαν ὁ Ὀβίδιος, ὁ Ὅμηρος, ὁ Ὀράτιος καὶ ὁ χαρίεις τῶν λατίνων κωμικῶν Τερέντιος.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΖΑΡΚΟΥ

Σημ. Δ. Μετ' ἀφάτου εὐγνωμοσύνης καταχωρίζομεν τὴν ἀνωθε ἐμβριθῆ μελέτην τῆς διακεκριμένης Δ.δος Αἰκατερίνης Ζάρκου, ἣτις ὑπὸ εὐγενοῦς φορτῆς πρὸς τὸν «Ἀνθῶνα» ἐμφορομένην δὲν ἀπηξίωσε νὰ κοσμήσῃ αὐτὸν διὰ τῆς περιζητήτου συμβολῆς αὐτῆς.

ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΟΡΤΙΣ

(Μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα.)

(συνέχ. ἔρκ. 44ον. φυλλ. 4διον)

Παρασκευή, ὥρα 1.

Καὶ σὺ, Ακυρέντιέ μου—εὐλικρινές καὶ μόνη φίλε—συγχώρησον. Δὲν τοῦ συσταίνω τὴν μητέρα μου· καλῶς ἤξεύρω ὅτι εἰς σέ ἄλλον υἱὸν θὰ ἔχῃ. Ὡ μῆτέρ μου! δὲν θὰ ἔχῃς ὅμως πλέον τὸν υἱόν, ἐπὶ τοῦ ἐτή-
θους τοῦ ὁποίου ἤλπίζεις ν' ἀναπαύσῃς τὴν πολιὰν κεφαλὴν σου —
οὔτε θὰ δυνηθῇς νὰ θερμάνῃς τὰ θνήσκοντα ταῦτα χεῖλη μὲ τὰ φιλήμα-
τά σου! Ἴσως δὲ μὲ ἀκολουθήσῃς!—Ἐδίσταζον, Ακυρέντιε. Αὕτη λοι-
πὸν εἶναι ἡ ἀμοιβὴ μετὰ εἰκοσαστείς φροντίδας καὶ ἐλπίδας; Πλὴν
ἔστω! ὁ Θεὸς ὁ τὰ πάντα προορίσας δὲν θέλει ἐγκαταλείψῃ αὐτὴν,
—οὔτε σὺ! Ἄ, ἕως οὐ δὲν ἐπέθουν ἢ ἕνα φίλον πιστὸν, ἔζησα εὐτυχής. Ὁ
Θεὸς νὰ σοὶ τὸ ἀποδώκῃ! Πλὴν καὶ σὺ δὲν πειρέμενες τοιαύτην
ἀμοιβὴν δακρύων νὰ λάβῃς. Καὶ ὅμως πάντοτε δάκρυα θὰ ἦταν ἡ ἀμοι-
βὴ! μὴ προφέρῃς ἐπὶ τοῦ τάφου μου τὴν σκληρὰν βλασφημίαν· ὁ θ-
ε-λ-ω-ν-ν' ἀ-π-ο-θ-ά-ν-η-ο-ὐ-δ-έ-ν-α-ἀ-γα-π-ᾶ. — Πόσας δὲν κατέβαλον
προσπαθείας; τί δὲν ἐπραξᾶ; τί δὲν εἶπον πρὸς τὸν Θεόν; ἄ, ἡ ζωὴ
μου ὅλη συνίσταται εἰς τὰ πάθη μου, καὶ ἂν δὲν ἠδυνάμην μετ'
ἐμοῦ νὰ συνεξολοθρεύσω ταῦτα— ὦ, εἰς ὅποιαν ἀγωνίαν, εἰς ὁποίους
σπασμούς, εἰς ὁποίους κινδύνους, εἰς ὅποιαν ἐξάψειν, εἰς πόσῃν ἀξι-
οβήνητον τυφλότητι, εἰς ὅποια ἐγκλήματα δὲν θὰ μ' ἐξηνάγκαζον!
Ἡμέραν τινὰ, Ακυρέντιε, πρὶν ἢ ὀριστικῶς εἶχον ἀποφασίσαι τὸν θάνατόν
μου, γονυπετιῆς ἐπεκαλούμεν ἔλεος παρὰ τοῦ Πλάστου, καὶ τὰ δάκρυά
μου ἀφθόνως ἔτρεχον— καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην αἴφνης ἐξηράνθησαν
τὰ δάκρυά μου, ἡ δὲ καρδιά μου ἐξηγριώθη, καὶ ὡσεὶ παραφορά
τις ἐκ τοῦ Θεοῦ πεμπομένη ἤλθε προσβάλλουσά με,—καὶ ἠγέρθη, καὶ
ἔγραψα πρὸς τὴν δύσμοιρον νεάνιδα, ὅτι περιέμενον αὐτὴν εἰς ἄλλον
κόσμον, καὶ νὰ μὴ βραδύνη νὰ ἔλθῃ πρὸς με, καὶ ὑπεδείκνυον αὐτῇ
πῶς, πότε καὶ κατὰ ποίαν ὥραν.— Ἄλλ' ἔπειτα, οὐχὶ ὁ οἶκος, οὐχὶ ἡ
ἐντροπὴ, οὔτε ὁ ἐλεγχος, οὔτε αὐτὸς ὁ Θεός—ἀλλ' ἡ ἰδέα ὅτι αὕτη δὲν
εἶναι πλέον ἢ πρὸ δύο μηνῶν παρθένος, καὶ ὅτι εἶναι ἡ ἐν τῇ ἀγκάλῃ
ἄλλου μολυνθεῖσα γυνὴ, μοὶ ἐπήνεγκε τὴν μεταμέλειαν. Βλέπεις πῶς ἡ
ζωὴ μου ἐπαχθεστέρα τοῦ θανάτου μου ἤθελεν εἶσθαι πρὸς ὅλους ὑμᾶς,
ἴσως δὲ καὶ ἄτιδος. Ἐνῶ ἐὰν διὰ παντός ἀποχωρισθῶ τῆς Θηρεσίας,
ἄξιός αὐτῆς, ἡ μνήμη μου βεβαίως θέλει τηρήσῃ τὴν καρδίαν αὐτῆς
ἀξίαν ἐμοῦ, καὶ τοὶ δε δούλη ἄλλου τινός, θὰ δύναται τοῦλάχιστον

νὰ ἐλπίζῃ,—ἴσως ἐπὶ ματαίῳ—ὅτι ἡ ψυχὴ τῆς ἡμέραν τινὰ θὰ ἔλθῃ ἵνα
διὰ παντός μετὰ τῆς ἐμῆς ἐνωθῇ.—Ἄλλὰ χαῖρε.—Ὅλα αὐτὰ τὰ χαρ-
τία θέλεις παραδώκῃ πρὸς τὸν πατέρα τῆς. Σύναξον τὰ βιβλία μου
καὶ φύλαττε αὐτὰ εἰς μνήμην τοῦ Ἰακώβου σου. Λάβε παρὰ σοὶ τὸν
Μιχαὴλ, πρὸς ὃν ἀφίνω τὸ ὀρολόγιόν μου, τὰ ὀλίγα μου ταῦτα ἐπιπλα
καὶ τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα θὰ εὔρης εἰς τὸ συρτάριον τοῦ γραφείου μου.
Σὺ μόνος ἔλθῃ νὰ τὸ ἀνοίξῃς· ἐντὸς αὐτοῦ εἶναι μία ἐπιστολὴ πρὸς
τὴν Θηρεσίαν καὶ σὲ παρακαλῶ ἵνα εὖ ὁ ἴδιος τὴν ἐγχειρίσῃς. Καί-
ρε, χαῖρε.

Ἐπειτα ἐξηκολούθησε τὴν πρὸς τὴν Θηρεσίαν ἐπιστολήν.

Πρὸς σὲ ἐπανέρχομαι Θηρεσία μου. Ἄν ἐγκλημα ἦτο νὰ μὲ ἀκροάζε-
σαι ἐν ὄσῳ ἔζων... τώρα ἀκουσον μου... σοὶ ἀφιερῶ τὰς ὀλίγας στιγ-
μάς αἰτινες μὲ χωρίζουσι τοῦ θανάτου· καὶ τὰς ἀφιερῶ εἰς σέ
καὶ μόνην. Τὴν ἐπιστολήν ταύτην θὰ λάβῃς ὅπταν ἐγὼ ἀψυχός θὰ κεῖ-
μαι ὑπὸ τὴν γῆν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς δ' ἐκείνης ἀπαντες ἴσως θ' ἀρ-
χίσουν νὰ μὲ λησμονῶσι, μεχριστοῦ οὐδεὶς πλέον θὰ ἐνθυμηταὶ τὸ ὄνομα
μου... Ἄκουσον μου ὡς φωνῆς τοῦ τάφου ἐξερχομένης. Σὺ θὰ κλαύσῃς
τὰς ὡς νυκτερινόν τι φᾶσμα ἐξαφανισθείσας ἡμέρας μου. Σὺ θὰ κλαύσῃς
τὸν ἔρωτά μας ὅστις ὑπῆρξεν ἄγονος καὶ μελαγχολικός ὡς ὁ φανὸς ὁ φω-
τίζων τὴν κατοικίαν τῶν νεκρῶν! Ὡχ ναί, Θηρεσία μου, τὰ δεινὰ
μου ἐπὶ τέλους ὤφειλον νὰ τελειώσουν. Καὶ ἡ χεὶρ μου δὲν τρέμει ὁ-
πλιζομένη διὰ τοῦ λυτρωτοῦ σιδήρου, διότι ἐγκαταλείπω τὴν ζωὴν ἐνῶ
εἰσέτι μὲ ἀγαπᾶς... ἐνῶ εἰσέτι εἶμαι ἄξιός σου, τῶν δακρύων σου, καὶ
δύναμαι νὰ θυσιασθῶ δι' ἐσὲ καὶ μόνην, διὰ τὴν ἀρετὴν σου. Ὅχι· τότε
δὲν θὰ σοὶ εἶναι ἐγκλημα νὰ μ' ἀγαπᾶς. Κ' ἐγὼ, ἀπαιτῶ τὸν ἔρωτά
σου ἐκείνον· τὸν ζητῶ ἐν ὀνόματι τῶν συμφορῶν μου, τοῦ ἔρωτός μου,
τῆς τρομερᾶς θυσίας μου. Φεῦ! ἂν ἡμέραν τινὰ διήρξατο μὴ ρίπτουσα
οὐδὲ κἄν βλέμμα ἐπὶ τῆς γῆς ἦτις θὰ καλύψῃ τὸν ἀτυχῆ τοῦτον
νέον... Δυστυχῆς ἐγὼ! θὰ εἶχον ἀφήτῃ τὴν αἰωνίαν λήθην εἰς τὴν
καρδίαν σου εἰσέτι; Σὺ νομίζεις ὅτι ἀναχωρῶ. Ἐγὼ; νὰ σ' ἐγκατα-
λείψω μὲ σὲ αὐτὴν εἰς νέαν πάλην καὶ εἰς συνεχῆ ἀπελπισίαν; Κ' ἐνῶ
μ' ἀγαπᾶς, σ' ἀγαπῶ καὶ αἰσθάνομαι ὅτι αἰωνίως θὰ σὲ ἀγαπῶ, νὰ
σὲ ἐγκαταλείψω χάριν τῆς ἐλπίδος ὅτι τὸ πάθος μας θὰ ὀβροθῇ
πρὶν τῶν ἡμερῶν μας; Ὅχι, ὁ θάνατος, μόνος ὁ θάνατος. Πρὸ πολλοῦ
ἤδη ὀρύττω τὸν τάφον μου, καὶ ἐσυνείθισα πλέον θεώμενος αὐτὸν
ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ ψυχρῶς τὸν μετρῶ... Καὶ μόλις, μόλις εἰς τὰς
τελευταίας ταύτας στιγμάς ἡ φύσις φρικιᾶ καὶ κραυγάζει... Πλὴν σὲ
χάνεω καὶ ἀποθνήσκω... Σὺ αὐτῇ, σὺ μ' ἀπέφυγες. Μᾶς ἀπηγορεύοντο
καὶ τὰ δάκρυα... Καὶ δὲν ἐννοοῦσες εἰς τὴν τρομερὰ γαλήνην, ὅτε παρὰ
σου ἐλάμβανον τοὺς τελευταίους χαριετισμούς, ὅτι σοὶ ἐζήτουν τὸ ὕ-
στατον χαῖρε. Καὶ ἂν ὁ Οὐράνιος Πατὴρ μὲ κράξῃ ἵνα τῷ δώσω λό-
γον, ἐγὼ θὰ δεῖξω εἰς αὐτὸν τὰς μὲν χεῖρας καθαρὰς ἐξ αἵματος,
τὴν δὲ καρδίαν ἐγκλημάτων ἀγνήν. Ἐγὼ θὰ τῷ εἶπω· Ὅτι δὲν

ἀφῆσα τὸν ἄρτον τοῦ ὄρφανου καὶ τῆς χήρας· δὲν κατέτρεξα τὴν
 δυστυχίαν, δὲν ἐπρόδωκα οὐδ' ἐγκατέλειπα τὸν φίλον. Δὲν ἐτίραξα
 τὴν εὐτυχίαν τῶν ἐραστῶν· οὐδὲ τὴν ἀθωότητα ἐμόλουνα, δὲν ἐχώ-
 ρισα τοὺς ἀδελφούς, οὐδ' ἐταπείνωσα τὴν ψυχὴν μου εἰς τὰ πλούτη
 ... Διήρξα τὸν ἄρτον μου μετὰ τοῦ πένθους· ἀνέριξα τὰ δάκρυά μου
 μετ' ἐκείνων τοῦ τεθλιμένου. Ἐθρήνησα δὲ πάντοτε ἐπὶ ταῖς τα-
 λαιπωρίας τῆς ἀνθρωπότητος... Ἄν δὲ μοὶ ἐχορήγεις πατρίδα ἐγὼ
 θά ἐξώδευον τὸ πνεῦμα καὶ τὸ αἷμά μου δι' αὐτήν. Οὐχ' ἤττον ὅμως
 ἢ ἀσθενὲς φωνή μου σ' ἐφώναξε θαρραλέως τὴν ἀλήθειαν. Διεφθάρ-
 ρην σχεδὸν ἐκ τοῦ κόσμου, ἀφοῦ ἐδοκίμησα ὅλα αὐτοῦ τὰ ἐλαττώ-
 ματα... Πλὴν ὄχι! τὰ ἐλαττώματά του διὰ θραχλείας μόνον στιγμᾶς
 μ' ἐμόλυναν, ἀλλ' οὐδέποτε μ' ἐνίκησαν... Ἐζήτησα ἀρετὴν εἰς τὴν μό-
 νωσιν. Ἠγάπησα!... Σὺ αὐτός, Σὺ μοὶ ἐπαροχήσασας τὴν εὐδαμονίαν,
 Σὺ ἐκάλλυνας αὐτὴν διὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἀπείρου φωτός Σου. Σὺ ἔ-
 πλασας ἐν ἐμοὶ καρδίαν ἱκανὴν νὰ τὴν αἰσθάνηται καὶ νὰ τὴν ἀγα-
 πᾶ... Πλὴν, κατόπιν μυρίων ἐλπίδων ἀπόλεσα τὸ πᾶν! καὶ ἀνωφελῆς
 πρὸς τοὺς ἄλλους, ἐπιβλαβὴς πρὸς ἐμὲ αὐτὸν, ἠλευθερώθην τῆς θε-
 θαϊότητος αἰωνίου συμφορᾶς. Χαίρεις Σὺ, Πάτερ, διὰ τὰς ταλαιπωρίας
 τῆς ἀνθρωπότητος; Ἀπαιτεῖς Σὺ ἄρα ἵνα ὑποφέρῃ αὐτὴ τὰς δυστυχί-
 ας ὅταν αὐταὶ τυγχάνωσι τῶν δυνάμεων τῆς ὑπέρτεραι; ἢ ἴσως...
 ἐχορήγησας τῷ θνητῷ τὴν δύναμιν νὰ κόπη τὰ δεινά του ὅπως κατόπιν
 περναμένη τὸ δῶρόν Σου, συρόμενος ἕρμαιον μετὰ τὸν θοῆνον καὶ τῶν
 ἐγκλημάτων; Διότι ἐγὼ αἰσθάνομαι ἐν ἐμοὶ ὅτι τὰ ἔσχατα πάθη
 δὲν ἔχουν ἢ τὸ ἐγκλημα ἢ τὸν θάνατον.—Παρηγορήθητι, Θερεσία, ὁ
 Θεὸς· ἐκεῖνος πρὸς ὃν προστρέχεις μετὰ τοσαύτης εὐσεβείας, ἐάν ἀ-
 ξισαὶ φροντίδος τινὸς τὴν ζωὴν ἢ τὸν θάνατον ταπεινοῦ τινος πλά-
 σματος, δὲν θ' ἀποσύρῃ οὐδὲ ἀπ' ἐμοῦ τὸ βλέμμα του... Ἐκεῖνος ἠ-
 ξεύρει ὅτι δὲν δύναμαι πλέον ν' ἀνθίσσω. Ἐκεῖνος εἶδε τὴν πάλιν
 ἢν ὑπέστην πρὶν ἢ φθάσω εἰς τὴν ἀπαισίαν ἀπόφασιν. Καὶ ἤκουσεν ὁ-
 πόσον τὸν ἰκέτευσα ὅπως ἀπ' ἐμοῦ ἀπομακρύνῃ τὸ πικρὸν τοῦτο πο-
 τήριον. Χαίρει λοιπόν... Χαίρει Οἰκουμένη!— Ὡ φίλη μου! ἢ πηγὴ
 τῶν δακρύων μου ἐστέτι ἄρα δι' ἐμὲ ἀνεξάντητος; Ἐπανέρχομαι
 εἰς τὰ δάκρυα καὶ τοὺς φόβους... Ἄλλ' ἐπ' ὀλίγον. Μικρὸν ἔτι καὶ
 πάντα θά τελειώσουν. Φεῦ! τὰ πάθη μου ζῶσι, καίουσι καὶ μὲ κατέ-
 χουσιν εἰσέτι· καὶ ὅποταν ἢ αἰωνία νῦς θ' ἀρπαιρέσῃ τῶν βλεμμάτων
 μου τὸν κόσμον, τότε μόνον θά θάψω τοὺς πόθους καὶ τὰ δάκρυά
 μου. Πλὴν οἱ δακρύνοντες ὄφθαλμοί μου σὲ ζήτουσιν εἰσέτι προτοῦ
 διὰ παντός κλεισθῶσι. Θά σ' ἐπανίδω, θά σ' ἐπανίδω, διὰ ψανυστά-
 την φορὰν, θά σοὶ ἀρῆσω τὸ ὑστάτον χαῖρε, καὶ θά λάβω τὰ δάκρυά
 σου, τὸν μόνον καρπὸν τοσαύτου ἔρωτος.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΣΚΟΤΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

ΥΠΟ Κ. Ν. ΔΟΣΙΟΥ.

Ὀνειρον εἶδον, ὄνειρον δὲν ἦτο ὅπως ὄλον.
 Ὁ ἥλιος ὁ φαεινὸς εἶχε σβεσθῆ καὶ τᾶστρα
 τὸ ἀπειρον διάστημα διήρχοντο ἀτάκτως,
 Νυκτεπλανῆ καὶ ἀφεγγῆ ψυχᾶ, τυρλῆ καὶ μαύρη,
 Ἡ γῆ εἰς τὸν ἀσέληνον ἐκρίματο ἀέρα·
 Ἥρκετ' ὁ ὄρθρος κ' ἔφρευγεν, ἀλλὰ γωαῖς ἡμέραν,
 εἰς τῆς κοινῆς κατατροπῆς οἱ ἄνθρωποι τὴν φρικτὴν
 τὰ πάθη τῶν κατέπνιξαν, καὶ ὄλων αἱ καρδίαι,
 Νεναρκαμέναι, κῦλοντο τὸ φῶς ἐκ φιλαυτίας·
 Πυρὰ μεγάλα ἤναπτον καὶ κύκλω αὐτῶν ἔζων·
 Καὶ θρόνους καὶ ἀνάκτορα καὶ οἴκους καὶ καλύβας
 καὶ ζώντων πᾶν κατάλυμα παρέδιδον εἰς φλόγας,
 Ζητοῦντες εἰς τὸ σκότος φῶς.— Ἐκαίοντο αἱ πόλεις,
 καὶ περὶ τὰς περιλαμπεῖς οἰκίας τῶν ὠθοῦντο
 οἱ ἄνθρωποι, μίαν φορὰν νὰ κυταχθοῦν ἀκόμη!
 Μακάριοι οἱ κάτοικοι ὄρεων ἡφαιστειῶν
 Δυνάμενοι νὰ βλέπουσι τὴν λάμψιν τῶν κρατήρων!
 Μίαν ἐλπίδα τρομερὰν ὁ κόσμος εἶχε μόνην·
 Πῦρ εἰς τὰ δάστη ἔβαλλον—ἄρ' ὄρας πλὴν εἰς ὄραν
 Ἐπιπτον καὶ ἠφρانیζοντο,—τὰ κίοντα στελέχη
 Μὲ κρότον ἀπεσβέννυντο,—καὶ τότε πάλιν σκότος.
 Ὅταν τὸ φῶς τῶν ἔβαλλε τὰς ὄψεις τῶν ἀνθρώπων
 Ἀστραπηδὸν, ἐδείκνυε φρικτὴν ἀπελπισίαν
 καὶ φαντασμάτων μέτωπα· καλύπτοντες τὸ ὄμμα
 Ἐκάθητο καὶ ἔκλαιον, ἄλλοι τὴν σιαγόνα
 Ἐσθῆρίζον εἰς τὴν πυγμὴν καὶ φρικτωδῶς ἐγέλων·
 οἱ δ' ἔτρεγον ἐδῶ κ' ἐκεῖ καυστάς νὰ εὔρουν ὕλας.
 τὸ λυπηρὸν νὰ θρέψουν πῦρ, καὶ πλήρεις ἀγωνίας
 Ἀνέβλεπον πρὸς οὐρανόν· αὐτὸς δὲ ἦτο μαῦρος
 Ὡς τις ἐντάφιος σινδῶν ἐπὶ ἀψύχου κόσμου.
 Μετέπειτ' ἐκυλίοντο χαμαὶ καὶ ἐβλασφήμουν,
 Ἐτραζον τοὺς ὀδόντας τῶν καὶ ἐκμανθῶς ἐβῶον·
 Ἐντρομα τᾶγρια πτηνὰ ἐφώναζον, καὶ μάτην
 Ἐπὶ τῆς γῆς συρόμενα ἐκτύπουν τὰ πτερὰ τῶν
 Δασῶν θηρία ἤρχοντο δειλὰ καὶ χειροῦθη·
 Ἡ ἔχιδνα συρίζουσα, ἀλλ' ἀκεντρος, προσείρπεν
 εἰς τὸν λαόν, ὅστις αὐτὴν ἐφόνευε πρὸς βράσιον.

Ὁ πόλεμος, διακοπείς ἐπὶ στιγμὰς ὀλίγας,
 Πάλιν ἐμαίνεται δεινῶς, διότι μὲ τὸ αἷμα
 Ὁ δειπνος ἠγοράζετο· ἐκάθητο δὲ πᾶς τις
 Μεμονωμένος, σκυθρωπὸς τὸν φάρυγγα γεμίζων.
 Ἀγάπη πᾶσα ἔπαυσε, κ' ἐσκέπτοντ' ὅλοι ἐν τι,
 Τὸν θάνατον, καὶ θάνατον ταχὺν καὶ ἄνευ δόξης.
 Πείνα τὰ σπλάγγνα ἔτρωγεν· ἀπέθνησκον οἱ ζῶντες,
 Καὶ ἄταρα ἐκοίτοντο ἢ σὰρξ καὶ τὰ ὀστά των·
 Ἐσαρκωθεὶς ὁ ἰσχνὸς τὸν ἐσκελετωμένον
 Καὶ κύνας τοὺς κυρίους των ἐξέσχίζον· εἷς μόνος
 Νεκρὸν τινα ἐφύλαττε, διώκων τὰ θηρία,
 Τὰ ὄρνεα, λιμώττοντας ἀνθρώπους, μέχρῃς ὅτου
 Νεκροὶ κ' αὐτοὶ κατέπιπτον ἐκ πείνης, ἢ ἐφόρων.
 Ἄλλα νὰ φάγουν πτώματα· ἐκεῖνος δὲν ἐζήτει
 Τροφήν, ἀλλ' ἐκλαυθιήριζε, καὶ ἔγλυψε τὴν χεῖρα,
 Ζητῶν εἰς μάτην παρ' αὐτῆς τὰς πρῶν περιψεύσεις, —
 Αἴφνης δ' ἄσεις κραυγὴν φρικτὴν ἀπέθανεν ἐκ λύπης.
 Ἡ πείνα κατηράνισε κατὰ μικρὸν τὰ πλήθη.
 Εἰς πόλιν πολυάνθρωπον δύο ἀκόμη ἔζων,
 Ἦσαν δ' ἐχθροὶ ἀμφοτέροι, — συναπαντῶνται τώρα
 Εἰς ἓν θυσιαστήριον μὲ πῦρ τετεφρωμένον,
 Ὅπου ὑπῆρχον ἱερὰ πολλὰ συσσωρευμένα
 Διὰ σκοπὸν ἀνέρον· μὲ χεῖρας παγετώδεις
 Κι' ἀσάρκους τουρτουρίζοντες σκαλεύουσι τὴν τέφραν,
 Ἄθροίζου ἀνθρακας τινὰς, καὶ ἀναρριπίζου μόλις
 Μὲ τὸ πτωχὸν των φύσημα ἀσθενεστάτην φλόγα,
 Ὡς τῆς πνοῆς των ἐμπαιγμὸν· αὐξήσαντος τοῦ φέγγους,
 Τὰ βλέμματ' ἀναροίπτουσι ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου,
 Κυττάζοντ' — ἐξετάζονται, — κραυγάζου, — ἀποθνήσκου! —
 Ἀπέθανον δ' ἀμφοτέροι ἐξ ἀμοιβαίας φρίκης,
 Καὶ ἀγνοοῦντες τίς αὐτὸς, ὅστις ἐκ βουλιμίας
 Ἐγεῖνε τόσον δυσειδής, καὶ τόσῃν ἔλαβ' ἐχθραν.
 Πλήρης ἰσχύος καὶ ζωῆς, ἢ γῆ κατηρημώθη,
 Ἄνευ ὄρων, γυμνῆ φυτῶν καὶ δένδρων καὶ ἀνθρώπων,
 Ἀπέθη ὄγκος· τίς νεκρὸς σκληροῦ πελοῦ ἐν χάος.
 Ἀκίνητοι αἱ θάλασσαί, οἱ ποταμοὶ, αἱ λίμναι·
 Τίποτε δὲν ἐσείετο εἰς τ' ἄψυχα των βᾶθη·
 Εἰς τὰ πελάγη ἔρημα ἐσήποντο τὰ πλοῖα,
 Οἱ δὲ ἴστοί των οἱ σαπρὸι κατέρρεον βραδέως,
 Κ' εἰς τοὺς πυθμένας πίπτοντες οὐδὲν εἰκύνουν κύμα·
 Ἐτάφη ἢ παλίρροια, ὁ κλύδων ἐνεκρώθη,
 Ἄφ' ὅτου ἢ κυρία των ἐξέπνευσε σελήνη,
 Οἱ ἄνεμοι ἀπέθανον εἰς τὸν σαπρὸν ἄερα.

Τὰ νέφη διελύθησαν· τὸ σκότος αὐτῶν χρεῖαν
 Δὲν εἶχε πλέον οὐδαμοῦ. — Τὸ σύμπαν ἦτο σκότος.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΡΩΤΙΚΟ ΦΙΛΗΜΑ

Ὦχ! θὰ πεθάνω, καὶ πονῶ τῇ νεότητι μου ν' ἀφήσω·
 Κἄπως μοῦ ἔμπηκε ἔς τὴν καρδίαν φερμακρομένο ἀγκάθι!
 Γιατροὶ μοῦ λένε, καὶ γελοῦν ἄν πάω νὰ τοὺς ρωτήσω:
 «Τέτοιο κακὸν, ἔς τὰ χρόνια σου καὶ ποιὸς δὲν τῶχει πάθει!...
 «—Μάγισσα θὰ σὲ μάγειψε, κ' ἔλα νὰ σὲ ξορκίσω.»
 Μοῦ λέγει κ' ὁ πνευματικὸς, ἔπου γράμματα ἔχει μάθει.—
 Τί λές παπᾶ μου!... ἔνα φιλι, μὲ φίλειψε ἢ ζανθούλα,
 Αὐτὴ δὲν εἶνε μάγισσα, αὐτ' εἶνε ἀγγελόπουλα!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΝΟΥΣΟΣ

ΚΑΙ ΦΕΥΓΕΙΣ!

ΥΠΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ

Ὦς ὄνειρον ἠδονικὸν ἐπὶ τῆς γῆς σὲ εἶδον,
 Καὶ φεύγεις, φεύγεις σὺ ζωὴ τῶν τόσων μου ἐλπίδων.
 Φεύγεις καὶ φεύγει μετὰ σοῦ ἡ τέρψις τῆς ψυχῆς μου,
 Τὸ ὄνειρον τοῦ μέλλοντος, τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς μου.
 Φεύγεις κ' οἱ χρόνοι φεύγουσιν οἱ ἄλλοτε ὠραῖοι,
 Οἱ χρόνοι μας οἱ ποθητοὶ, οἱ θάλλοντες, οἱ νέοι·
 Φεύγεις καὶ μόνη ἀνάμνησις γλυκεῖα θὰ μὲ φεῖρη·
 Φεύγεις καὶ ὁ πόνος τῆς ψυχῆς ἔς τὸν τάφον θὰ μὲ σύρη·
 Μήπως ἐγὼ αἰώνια νὰ πάσχω ἐγεννήθην,
 Ἄφου καὶ σὲ, ἄστρον γλυκὺ, ὁ τάλας ἐστερήθην;
 Μάτην παρήγορον ζητῶ ἔς τὸν πόνον μου τὴν λήθην·
 Μάτην νὰ ἴω πῶς εἰς γλυκὺν ὕπνον ἀπεκοιμήθην.—
 Ἄς ἤμην αἰῶνα τῆς νυκτὸς πλησίον σου νὰ πνέω,
 Ὅταν γελᾷς νὰ μειδιῶ, ὅταν πονῆς νὰ κλαίω·
 Τὴν θάλλουσαν καρδίαν σου μὲ ἄσματα νὰ θέλω,
 Ἄν μ' ἀγαπᾷς νὰ σ' ἐρωτῶ· πῶς σ' ἀγαπῶ νὰ λέγω.—
 Μακρὰν σου φεῦ! ὁ βίος μου εἶν' ἄδης, εἶν' ὀδύνη,
 Πλὴν ἔαρ καὶ Παράδεισος ὅταν σὺ εἶται εἶναι.
 Μὴ φύγῃς πρὶν μ' ἐν φίλημα τὰ χεῖλη μου δροσίης,
 Πρὶν δύο δάκρυα θερμὰ, ἔρωτος κόρη, χύσῃ·
 Πρὶν μ' ὀρκισθῆς πῶς καὶ μακρὰν θὰ μ' ἐνθυμῆσαι πάλιν,
 Πῶς δὲν θὰ πέσης εἰς θνητοῦ ἄλλου ποτὲ ἀγκάλην.
 Ἄν ὅμως ἄλλος εὐτυχῆς ἔς τὰ ξένα σ' ἀπολαύσῃ,
 Ἄς ἔλθῃ μετὰ σοῦ σκληρὰ ἔς τὸν τάφον μου νὰ κλαύσῃ.

ΤΟ ΓΕΛΟΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΛΑΜΜΑ

Μιά νύχτα ἐπαρθήκανε τὸ γέλοιο καὶ τὸ κλάμμα
 Καὶ εἰς τοῦ Ἄβελ τὸ Σταυρὸ ἐφύτρωσαν ἀντάμα.
 Ἄν γέλασες τὸ κλάψιμο καρτέρει το, θά φθάσῃ
 Καὶ κάθε κλάμμα ὁ Θεὸς μὲ γέλοιο θά χαλάσῃ.
 Εἶναι ἀδέρφια γκαρδιακά τὸ Κλάμμα καὶ τὸ Γέλοιο
 Καὶ ζωγραφίζονται μαζί ἔς τοῦ πόνου τὸ Βαγγέλιο.
 Τρέχουν ἐμπρὸς τὰ χρόνια μας καὶ πίσ' ὁ νοῦς μας γέρνει
 Κ' ἐμπρὸς μας εὐμορφότερα τὰ περασμένα φέρνει.
 Ὅσοις καιρὸς κι' ἂν πέρασεν, ἄχ! ὅσοις κι' ἂν περάσῃ,
 Ὁ νοῦς μου τὴν εἰκόνα τους ποτὲ δὲν θά ξεχάσῃ.
 Ἐμπρός χωρὶς νὰ θέλωμε ἐνῶ τρεγάτοι πάμε
 Γιὰ κατ' ἐπίπου μᾶς πονεῖ ὀπίσω μας τρεγάμε.
 Ἐς τὴν ξενιτιά τῆς Γῆς ἐδῶ, τόρα σαράντα χρόνια,
 Ἐς τῆς πρασινάδες γύρω μου ἴσ' ἂν ἀγροικῶ τ' ἀηδόνια,
 Εἰς τὴν ψυχῇ μου ἀντηχοῦν ἴσ' ἂν γελοῦν καὶ κλαῖνε,
 Καὶ τὴν ἀλήθεια τὴν πικρὴ μὲ μουσικῇ τὴ λένε.
 Ἄχ! νᾶξερὰ νὰ σὰς τὸ πῶ... Μοῦ φαίνεται ἕνα πράμα
 Καὶ μιὰ αἰτία ἐξηγοῦν τὸ γέλοιο καὶ τὸ κλάμμα.
 Τοῦ γέλοιου ὁ ἀρμονικὸς τὸ κλάμμα εἶναι ἦχος,
 —Κλάμμα καὶ Γέλοιο— δυὸ γραμματῆς ποῦ φιλάνετ ἕνας στίχος.
 Ἄχ, δὲν τὸ νειώθει ὁ θνητὸς πῶς ὅπως κι' ἂν γελάσῃ
 Ζητάει τὸ κλάμμα τῆς ψυχῆς τὸ κρύφιο νὰ σκεπάσῃ!
 —Γέλοιο καὶ Κλάμμα!— ἴσ' τῆς καρδιᾶς τὴ γλάστρα δυὸ λουλούδια...
 Ἐἕνα σκοπὸν ἀθάνατο βαλμένα δυὸ τραγοῦδια.
 Ποιὸς ἀνοιξε τὰ μάτια του ἔς τοῦ ἡλίου τῆς ἀχτιδὸς
 Καὶ δὲν ἐπῆρ' ἀπόκοντα τῆς γῆς τῆς χρυσαλίδος;
 Ἄμοιρος κυνηγᾶς τους ἀπὸ τὰ σπάργανά του,
 Γιὰ πάντα του τῆς ἔχασε ἔξέ μίαν ἴτια ἀποκάτου!
 Ἐκεῖνο τὸ κυνήγιμα τοῦ ἔσπρωξαν ἀντάμα
 Τὴν κοπιασμένην του ψυχῇ—τὸ Γέλοιο καὶ τὸ Κλάμμα!—
 Τὸ δάκρυ του ἐκύλησε ἔς τοῦ τάρου τὸ κανδύλι,
 Καὶ μιὰ ἀκτίνα μουσικῇ τοῦ ἔκλεισε τὰ χεῖλη.—
 Ἄχ! μὲ τὸν ἄθλιο θνητὸ ἐπλάσθησαν ἀντάμα
 Καὶ ἀντάμα θά πεθάνουνε — τὸ Γέλοιο καὶ τὸ Κλάμμα!—

II. ΣΥΝΟΛΙΟΣ

Συχνὰ γλυκὸ χαμόγελο δάκρυα πικρὰ σκεπάζει.

† ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΑΝΤΑΣ

ΜΙΑ ΟΠΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΑΝΤΗ

Εὐρέθηκα μόνος ἔς τοῦ πέλαου τὰ βᾶθη
 Εἰς ἕνα καράβι μὲ δίχως πανιά,
 Ἦ ἀκοίμητα μίση, τ' ἀπέραντα πάθη
 Τὰ εἶχα σιμὰ μου πιστὴ συντροφιά.

Τὸ κύμα ἐβογγοῦσε, ἄσφουρίζαν οἱ ἀνέμοι
 Καὶ τὸ ἔρμο καράβι ἔκτυποῦσαν μ' ὄρμη.
 Ἦ γῆς ἀρχινοῦσε νὰ τρέμῃ, νὰ τρέμῃ...
 Ἐς τὰ ὕψη ἢ φωνή μου, ἔς τὴ γῆ οἱ κεραυνοί.

Φριχτὰ ἀστροπελέκια, φριχτὴ ἀνεμοζάλη,
 Συνέπερνε δέντρα, βουνὰ τὸ νερό,
 Ἐς τὴν τόση φοβέρα, ἔς τὴν τόση τὴν πάλη,
 Ἐς τὴ μέση μονάχος βρισκόμουν ἐγώ.

Βαρειὰ τὸ τιμὸν κρατοῦσα ἔς τὸ χέρι
 Καὶ ἔς τ' ἄλλο τὴ λύρα βαστοῦσα σφιχτά,
 Καὶ ἄστραψε μόνο νὰ ἰδῶ ἔξέ ποιὰ μέση
 Μὲ σπρώχνει μὲ πόθο ἢ ἀγρία τρικυμιά.

Ἐκτυποῦσαν οἱ ἀνέμοι μ' ὄρμη τὸ καράβι
 Κ' ἐπάνου του ἐπέφταν βροχὴ οἱ κεραυνοί,
 Ποῦ ἀρχίζει τὸ ξύλο ν' ἀνάβῃ, ν' ἀνάβῃ
 Καὶ φῶς ἢ ἀτυχία μου νὰ χύνη ἔς τὴ γῆ!

Ἐπέταξα μέσα ἔς τὴ φλόγα τὴ λύρα
 Ζητώντας κ' ἐκείνη μ' ἐμὲ νὰ καῖ,
 Καὶ ξύλο ἀναμμένο ἔς τὸ χέρι μου ἐπῆρα
 Νὰ κάψω ὅ, τι ὑπάρχει σὲ τούτη τὴ γῆ.

«Καὶ ποιὸς θεὸς νὰ λάβῃ γιὰ μένα ἐσπλαχνία;»
 Ἐφώναξα μέσα κ' ἐγώ ἔς τὴ φωτιά.
 «Ἐνῶ τούτη ἡ φλόγα δὲν καίει τὴν καρδιά
 Τοῦ κόσμου ὅ, μείνω νὰ κλαίω τὰ δεινά;»

Ἐπέταξα μέσα τὴ λύρα ἔς τὸ κύμα
 Κ' ἐρρίχθηκα μέσα κ' ἐγώ ἔς τὰ νερά,
 Κ' ἐκεῖ ποῦ ποθοῦσα πῶς θαῦρω τὸ μνημα
 Ἐβρισκόμουν κρατώντας τὴ λύρα σφιχτά.

Γιὰτὶ τὴ ζωὴ μου δὲν θὲς νὰ μοῦ οὐδύσῃς,
 Ἄχαριστο κύμα; Σὺ λύρα σκληρὴ,
 —743—

Γιατί ἐκεῖ ποῦ τρέγω δὲν θες νὰ μ' ἀφήσης;
Καὶ μνημὰ γιὰ σένα δὲν βρέσκω 'ς τὴ γῆ;

Τὸ κῦμα ἐκτυποῦσα, τὴ λύρα ἐβροντοῦσα,
Μὰ πάντα τὴ θώρακα 'ς τὰ μάτια μου ἐμπρός. —
«Γιατὶ μέσ' 'ς τὸν κόσμον, τὸν Πλάστη ἐρωτοῦσα,
Νὰ ζῶ μοναχός μου ὡς νάμουν θεός;»

Τὸ κῦμα μὲ σπρώχνει, 'ς τὰ ὕψη μὲ φέρει,
Κ' ἐνῶ νὰ μ' ἀνοίξῃ τὸ μνημὰ ζητῶ,
Δισθάνθηκα μέσα 'ς τὴν κόμη ἕνα χέρι,
'Ποῦ μ' ἔβγαλε ἀπόζω μ' ὁρμὴ ἀφ' τὰ νερά.

Ἐβρέθηκα μόνος 'ς ἀπέραντη ἐρμίσ
Κ' ἐβγήκε ἕνας γέρας μὲ πρόσωπο ἀχνό
Μοῦ 'πῆρε τὸ χέρι μ' ὁρμὴ, μὲ μανία
Καὶ μούπε κυττώντας καὶ γῆ καὶ οὐρανό:

«—Τὴν τόση ποῦ βλέπεις 'ς τὴ γῆ τρικυμία,
Τὴ φλόγα ποῦ ἐπάνω 'ς τὰ οὐράνια θωρεῖς,
Ἡ μιά εἶναι ἢ πάλιν ποῦ κλείς 'ς τὴν καρδιά
Καὶ ἡ ἄλλη εἶναι ἢ φλόγα ποῦ μέσα σου κλείς.»

1887.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΙΤΖΟΚΗΣ.

ΤΡΟΠΑΡΙΑ ΤΟΥ ΣΠΟΥΡΓΙΤΗ ΣΟΥ

ΛΥΤΙΝΟ

'Σὰ χαράξῃ νὰ κι' ὁ νοῦς μου! πρὶν νὰ κάμω τὸ σταυρό μου,
Λησμονῶ δουλιχίς μου κι' ὅλα κ' εἰς ἐκεῖνη φτερουγίζεις!
Ντιῶμαι, βγαίνω, κάνω γύραις γιὰ νὰ ἰδῶ τὸν ἀγγελοῦ μου,
Καὶ θαρρῶ τὴ βουρλησιά μου ποῦ ὅλη ἡ χώρα τὴ γνωρίζεις! —
Ξαφνικὸ νὰ μῶρθῃ! — ἂν ἴσως κ' εἰς τῆς χίλιαις τὴν 'πιτύχω,
'Αχ, τί βλάκας! βάνω κάτου τὸ κεφάλι μου καὶ βήχω!
«Θάρρος! ..» λέω, καὶ 'σάν ἡλίθιος, «προσκυνῶ, τῆς λέω, Κυρά μου! ...»
Κι' ἀπερνῶ! — ἄ, θέλω ζύλο, θέλει σούβλισμα ἢ καρδιά μου.

ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΤΙΚΟ

'Σ τὸ τραπέζι γύρωθῃ μου τρώνε, πίνουνε, γελᾶνε,
Καὶ μοῦ λένε: « Τρώγε, μίλιε, πίνε, γέλαγε! » μὰ τί,

—744—

Φίλοι καὶ δικοὶ καὶ γέλοια, καὶ φαγιά τους μοῦ βρομᾶνε
Πέρνει ὁ νοῦς τὴν ἀρεξί μου καὶ μαζί σου προβάτει!

Καὶ σηκῶμαι νὰ γύρω, ἀλλὰ πῶς νὰ κλείσω 'μάτι,
'Ποῦ 'σὰ στίγα ὁ λογισμός μου μὲ κυλᾷ 'ς τὴν κάμερά σου,
Καὶ μισόγυμνη σὲ βλέπω, καρδιοκλέφτρα μου δροσάτη,
Τῆς παντοφλαῖς σου νὰ βάνης καὶ νὰ λύνης τὰ μαλλιά σου!
'Αχ, μ' ἐκεῖ τὸ μεσοφόρι, μὲ τὴν ἄσπρη σαμπαβούλα,
Μὲ τῆς γάμπαις, μὲ τὰ μπράτσα, πῶς μὲ κάνεις νὰ μεθῶ...
Καὶ μ' ἐκεῖό σου τὸ στήθος καὶ τὴ λυγερὴ μεσοῦλα,
(Καὶ μὲ κάτι ποῦ δὲ λέω) πῶς, μὰ πῶς νὰ κοιμηθῶ!

'Αχ, πῶς σέρνομαι μαζί σου, καὶ πλαγιάζω 'σάν πλαγιίζης,
Κ' ἐνῶ σβυῶ 'ς τὴν ἀγκυλιά σου, ποῦσαι μόνη σου λογιάζεις!

ΒΡΑΔΥΑΝΟ

'Α, πῶς καίω! κ' ἐνῶ μ' ἀιάφτης, μοιάζεις πάγο 'ς τὴ φωτιά μου...
Σὰ βραδυάση κι' ἄλλαις γύραις: κάνω μουρλιχίς ἄλλαις τόσαις
'Νὰ σὲ ἰδῶ, κρυφὸ μου ἀστέρι, νὰ σοῦ 'πῶ μὲ μιὰ ματιά μου
Τόσα ὄσα δὲ θὰ σῶλεα, τὸ φτωχό, μὲ μύριαις γλώσσαις.

Καὶ δὲν εἶσαι! δὲ σὲ 'βρίσκω! κι' ὅλα, κόσμος, νοῦς μου, λείπει
Κι' ὅμοια, λέω, μὲ τὴ δική μου πῶς 'ς τὴ γῆ δὲ θᾶναι λύπη.
Κρούα καὶ μαῦρα, ἐρμιὰ καὶ φρίκη μούναι ἢ πλάσις κοιμητῆρι,
Κι' ἅμα 'βγῆς μου φέγγουν ὅλα κ' εἶν' ὁ κόσμος πανηγῶρι!
Κι' ἀναζῶ, καὶ θάφτομ' ὅλος 'ς τὴν κρυφορριχτὴ ματιά σου,
Καὶ θαρρῶ γιὰ προσκεφάλι πῶς μοῦ δίνεις τὴν καρδιά σου...

Τί χαρά! μὰ πόση λύπη, πόση νεκρά καὶ φαρμάκι
'Σάν περνῶμε πλάι πλάι, δίχως νὰ μὲ ἰδῆς λιγάκι!
Τότε, ὦ, κλαίγῃ με — ἂν σοῦναι δυνατό γιὰ μὲ νὰ κλάψης, —
Ξεφρενίζω, σβυῶ καὶ τρέγω νὰ σὲ 'βρῶ νὰ μ' ἀποθάψης!

Κ' εἶσαι 'ς τὸν Παράδεισό μου — 'ς τὸ δώμάτιο σου! — καὶ χίλιαις
'Αφ' τὴν Κόλασι ματιαῖς μου ρίχτω 'ς τῆς χρυσαῖς σου χίλιαις.
Κι' ὅσο φεύγω τότο μένω περὶ σιμά σου... κι' ἀποσβουῶμαι!
'Οπου πάω μαζί σου τρέχω, κι' ὅπου κάμω σὲ στεροῦμαι!
'Αχ, ἂν εἶχες 'λίγη γνῶσι, καὶ καρδούλα 'λίγη ἀκόμα,
Πόσα ἀντὶ μὲ τὸ κονδύλι ποῦ θὰ σ' τᾶλεα μὲ τὸ στόμα.
Μὰ δὲ νερόθεις! ... καὶ τσακίζω μὲ τροπάρια τὰ μυαλά μου,
Κ' ἴσως λές — Γιὰ ποῦ τὰ γράφεις; — 'Αχ, γιὰ Σε, Βασίλισσά μου!

Κ' ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΟ

Φεύγουνε ἢ 'μέραις καὶ ὡς παλαβός
'Αδίκῃ γυρίζω... δὲ σὲ βλέπω κ' εἶμαι στραβός
'Μέρ' ἀκόμ' ἂν λείψης τὸ νοῦ μου θὰ συντρίψης
Κι' ἀντὶ γιὰ φῶς σου, Φῶς μου, θᾶμαι γιὰ δέσιμο.

—745—

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

Ἔνα κορίτσι κρινοπλασμένο,
Δὲν μὲ χωνεύει τὸ ὄρφανό,
Δὲν μὲ χωνεύει, ἄχ! τὸ καυμένο,
Γιὰ τ' εἶμαι, λέγει, μελαγχροινό.

Ἔνα μαχαῖρι πάρε, νὰ σφάζῃ,
Σχίσε τὸ στήθος, καὶ ὅσ' ἰδῆς
Πῶς ἡ καρδιά μου μέσα μου βράζει
Τότε βεβαίως τότε θά πῆς:

Κι' ὅλους τοὺς ἄσπρους θά συχαθῆς!

«Πρόσωπο πούχει μέσα στὰ στήθη!
Τέτοιο καμίνι, θά δυνηθῆ,
Ὡσὰν ἐμένα ἄσπρο νὰ μείνη,
Δὲν θά μαυρίσῃ, δὲν θά ψηθῆ;»

Σὰν δὲν σ' ἀρέσει μαῦρος νὰ μείνω,
Σβύσε τὴ φλόγα, καὶ παρευθὺς,
Ἐνῶ πασχίζῃς ἄσπρος νὰ γίνω,
Καὶ σὺ κοντὰ μου θά ζεσταθῆς,

Δ. Γ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΔΟΜΕΝΕΓΙΝΗ

ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΣ ΣΑΠΦΙΚΗΣ ΩΔΗΣ

Τοῦ θνητοῦ ἡ καρδιὰ σπαράζει,
Ὅπου κάθηται σιμά σου,
Ἄν γλυκὰ τ' ἀνάβλεμμά σου
Ἐὐ στρέψῃς πρὸς αὐτόν.

Μετὰ λεπτὴ ἔς τὰς φλέβας φλόγα,
Μὲ τερπνὴ κυκλοφορία,
Τὸν ὑψώνει ἀνεπαισθήτως
Ἐς τ' οὐρανοῦ τὴν ἁρμονία.

Κ' ἔκστασις τὸν κυριεύει,
Καὶ τὸ βλέμμα του θολώνει
Δὲν μιλεῖ, δὲν βλέπει πλέον,
Τρέμει, σβύνεται, παγώνει.

ΓΥΝΗ ΘΩΜΑΣ

Δὲν μου πιστεύει! . . . πρόφασις σκληρᾶς ἀναληθσίας.
Ἄλλ' ἔστω ἂν πραγματικῶς νὰ συμπόνεσῃ δὲν τοιμᾶ
Ἄπιστος φεῦ! εἰς τοὺς παλινοὺς εἰλικρινοὺς λατρείας,
Τοῦτο καὶ μὲ καταλυεῖ καὶ τὴν ψυχὴν της δὲν τιμᾶ.
Ἐγνώρισα τοῦ ἔρωτος πολλὰς τὰς δυστυχίας—
Πόνους καὶ λύπας, στεναγμοὺς, πάθη καὶ δάκρυα θεομά.
—Ἄλλὰ ποτὲ δὲν ἤκουσα νὰ τυραννῇ καρδίαν
Τὸ ἄφρον πάθος τοῦ Θωμά.

ΓΡ. Δ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΑΘΗΜΑΤΑ — ΜΑΘΗΜΑΤΑ

α—Μεῖν' ἀραγμένη, βασκα μου, τὴν ἄγκυρα μὴ, λόνης
Εἰς τὴ γαλήνη μὲς στιγμῆς; Πίστι ποτὲ μὴ δίνης.
Μέσ' ἔς τὸ λιμάνι κάθησε καὶ δέσε τὸ πανί σου
Κρύφτει φαρμάκι ἢ σιγαλιὰ πού βλέπεις ἀντικρύ σου.
Περίμενε τὴν ἀνοιξί, τὸ μορφο καλοκαίρι,
Νὰ ταξειδέψῃς ἄφοβα μὲ τὸ γλυκὸ τ' ἀγέρι.»

Αὐτὰ τὰ λόγια ἔλεγε ἔξ' μιὰ μικρὴ βαρκούλα
Ἐνας ἔπυ ἔπαθε πολλὰ ἔς τὴ λείχη του ζωούλα.
Μὰ ἢ βασκα δὲν τὸν ἄκουσε καὶ ἄπλωσε τὸ πανί της,
Κ' ἔσγισε κύματα πολλὰ ἔς τὴν πρώτη τὴν ὁμὴ της.
Μ' ἀξάφνου ἄνεμος φυσᾷ καὶ τὸ πανί της σχίζει,
Κ' εἰς τ' ἄγριου θράχου ὡς τὴν πετὰ της ξέραϊς, τὴν τζακίζει!—
Στάσου, καὶ τῆς καρδούλας μου τῆς λέγανε... μὰ ἐκείνη
Ἐγέλασθη ἀπ' τοῦ ἔρωτα τὴν ψεύτικη γαλήνη,
Κ' ἐρείχτη ἔς τὰ πελάγη του.. —τόσο μικρὴ κυρία!—
Μ' ἐλπίδα πῶς θά δροσισθῆ, μὰ βρῆκε τρικυμία.
Καὶ τώρα πάσχει καὶ πονεῖ.. Ἄλλ' ἂν κανεὶς δὲν πάθη
Ποτὲ του δὲν θά μάθη!

ΘΕΟΦΙΛΟΣ

! ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΙΡΟΛΟΓΙ

Ἐτὸ παιδί μ' ἐκίνησες νὰ πᾶ; ἔς τὸν κάτω κόσμο
Κι' ἀφίνεις τὴ μανούλα σου πικρὴ, γροκκημένη.
Παιδάκι μου, τὸν πόνο σου πού νὰ τὸν ἀπιθώσω;
Ποῦ κι' ἂν τὸν ρίξω τρίστρατα, τὸν παίρνουν οἱ διαβάταις,
Κι' ἂν τὸν ἀφήσω ἔστ' ἀ κλαριά, τὸν παίρνουν τὰ πουλάκια!
Ποῦ νὰ βαλθοῦν τὰ δάκρυά μου γιὰ τὸν ξεχωρισμό σου;
Ἄν πέσουνε ἔς τὴ μαύρη γῆ χορτάρι δὲν φυτρᾶνε,
Ἄν πέσουνε ἔς τὸν ποταμὸ, ὁ ποταμὸς θά στύψῃ,
Ἄν πέσουνε ἔς τὴ θάλασσα, πνίγονται τὰ καράβια,
Κι' ἂν τὰ σφαλίσω ἔς τὴν καρδιά, γλήγορα σ' ἀνταμώνω.
Σοῦ κρέν' ἡ μάννα σου, δὲν κοῦς; οἱ φίλοι σου, δὲν κρένεις;
—Φυσᾷε ἀγέρας, δὲν γροικῶ, βροχ' εἶναι καὶ δὲν βλέπω
Εἶναι κι' ἀντάρρα σύγμεφο καὶ δὲν καλογνωρίζω.
—Θέ' μου, καὶ πᾶψε τὴ βροχὴ, σκόρπισε τὴν ἀντάρρα,
Νὰ ἰδοῦνε τὰ ματάκια του, ν' ἀκούσουνε τ' αὐτιά του,
Ν' ἀνοιξῇ τ' ἀχειλάκι του τῆς μάννας του νὰ κρῖνῃ!

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΕΜΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΞΕΝΟΙΣ

ΚΑΙ ΒΑΙΩΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΓΑΛΛΟΙΣ

(Συνέχ. ὅρα προηγ. φύλλον)

Οἱ τῆς ἀρχαιότητος ἐρασταὶ ὑπὸ ὑπερμέτρου ζήλου φερόμενοι ἐζήτησαν νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς τὴν ποίησιν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν καὶ λατινικὴν μετρικὴν. Ἀλλὰ πάντα τὰ δοκίμια ὑπῆρξαν μάταια καθότι τὸ νεώτερον σύστημα τῆς στιχουργίας διαφέρει οὐσιωδῶς τοῦ ἀρχαίου συστήματος, διότι ἐκεῖνο μὲν στηρίζεται ἐπὶ τοῦ τόνου τῶν συλλαβῶν, τοῦτο δὲ ἐπὶ τῆς ποιότητος αὐτῶν. Ἀπασαὶ αἱ Εὐρωπαϊκαὶ γλώσσαι, πλὴν τῆς Γερμανικῆς, στερούμεναι μακρῶν καὶ βραχειῶν συλλαβῶν, ἀντικατέστησαν αὐτὰς διὰ τονουμένων καὶ ἀτόνων συλλαβῶν. Οἱ πόδες, τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχαίας στιχουργίας, δὲν ἔχουσι χρεῖαν τοῦ τόνου ἐν τῇ συνθέσει αὐτῶν, παρὰ τοῖς νεωτέροις συμβαίνει ὅπως τὸ ἐναντίον, ὁ τόνος εἶνε τὸ πᾶν. Ὅπως γράψῃ τις στίχους γαλλικοὺς, ἰταλικοὺς, ἰσπανικοὺς ἢ ἀγγλικοὺς ἀρκεῖ νὰ συνενώτῃ ὀρισμένον ἀριθμὸν συλλαβῶν, ἀδιάφορον ἂν αὐταὶ εἶνε μακραι ἢ βραχεῖαι, ὁ τόνος μόνον ὀφείλει νὰ εὐρίσκηται ἐπὶ τῶν συλλαβῶν, αἵτινες πρέπει νὰ ἔχωσιν αὐτὸν συμφῶνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς στιχουργίας τῶν εἰρημένων γλωσσῶν. Πολλοὶ γραμματικοὶ καὶ κριτικοὶ ἐπίστευσαν ὅτι εὖρον ἔν ταῖς γαλλικαῖς λέξεσι πάντας τοὺς πόδας τῆς Ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς ποιήσεως, ἀλλ' ἀπεπλανήθησαν συγχέοντες τὸν τόνον πρὸς τὴν ποσότητα καὶ ἀποδίδοντες εἰς ἐκεῖνον ὅ,τι ἀνήκει εἰς ταύτην. Ἡ γαλλικὴ γλώσσα παραδέχεται μὲν τὴν διαφορὰν τῶν μακρῶν καὶ βραχείων ἐν τισὶ τῶν λέξεων, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲ ἀκολουθεῖ ὅτι ἀνιδρύεται ἡ ποσότης πασῶν τῶν λέξεων. Ἄλλως τὸ ζήτημα τῆς γαλλικῆς προσωδίας εἶνε ζήτημα δευτερεῦον, διότι ἐν τῇ προφορᾷ ὁ τόνος, (οὐχὶ βεβαίως ὁ γραμματικὸς, ἀλλ' ὁ τῆς φωνῆς,) πρωτεύει καὶ ὑποβιάζει οὕτως εἰπεῖν τὴν ποσότητα εἰς δευτερεύουσαν θέσιν. Αἱ λέξεις π. χ. bâton, vêtu, côté, priera, avouera ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν μακρὰν, ἀλλ' ὁ τόνος τῆς φωνῆς πίπτει ἐπὶ τῆς τελευταίας συλλαβῆς. Ἡ σύνθε-

τος λέξις détrônât—il τονίζεται ἐπὶ τῆς ἀντωνυμίας παρὰ πάντα τα σημεῖα τοῦ τονισμοῦ τῶν ἄλλων συλλαβῶν. Ἄλλ' ἐν τούτοις εἰς ἐπιδέξιον ποιητῆν ἀπόκειται, ὠφελούμενον ἐκ τῶν μακρῶν καὶ βραχειῶν συλλαβῶν, νὰ δώσῃ εἰς τὸν στίχον τοῦ πλείονα ἀρμονίαν, μεγαλοπρέπειαν ἢ ζωηρότητα.

Διὰ τῆς σπουδῆς τῆς προσωδίας γλώσσης τινὸς εἰσέρχεται τις βαθύτερον εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ λαλοῦντος αὐτὴν ἔθνους, ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκταθῶμεν πλειότερον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ἀποτυχόντες εἰς τὰ δοκίμια αὐτῶν οἱ ποιηταὶ τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος κατέφυγον πάλιν εἰς τὴν ὁμοιοκαταληξίαν, ὅπερ εἶνε νεωτέρα ἐπίνοια ἀναγκαιοτάτη εἰς τὰς γλώσσας ἐκεῖνας, ὣν ἡ προσωδία δὲν ὀρίζεται ἀκριβῶς. Οὕτω τὸ ἀρχαῖον μέτρον περιεβλήθη ξένην μορφήν. Ἐκ πάντων δὲ τῶν ἀρχαίων μέτρων προετίμων τὴν Σαπφικὴν στροφὴν, τὸ ἀγαπητόν μέτρον τῶν Λεσβίων μελοποιῶν, τὸ τρυφερώτατον πάντων τῶν μέτρων τοῦ Ἑλληνικοῦ μέλους. Ὁ Butet ἐποίησε πρῶτος τὴν ἐξῆς στροφὴν

Prince des muses, Joviale race,
Viens de ton beau Mont, subit, de grace:
Montre-moi les jeux de la lyre tienne.

Dans Militienne.

Οἱ ἐνδεκασύλλαβοι οὗτοι στίχοι, οἱ ἔχοντες τὴν τομὴν μετὰ τὴν πέμπτην συλλαβὴν, καθὼς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ δοκίμια τῶν ἐραστῶν τῶν Ἑλληνικῶν μέτρων ἂν ἔχωσι μορφήν τινα στίχου δὲν ὀφείλουσι ταύτην εἰς τοὺς ὑποτιθεμένους αὐτῶν πόδας ἀλλ' εἰς τὸ ὁμοιοκατάληκτον.

Αἱ νεώτεροι γλώσσαι ἄνευ τῆς ὁμοιοκαταληξίας οὐδεμίαν ἀρμονίαν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐν τῇ ποιήσει Ὁ Clopstock ἀντικατέστησε μὲν τοὺς ἀλεξάνδρεωντικοὺς στίχους διὰ τῶν ἐξαμέτρων καὶ τῶν ἰάμβων, ἀλλ' ἡ γερμανικὴ πλὴν τῆς ἀρμονίας ἐν πολλοῖς δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν. Ἐν Ἀγγλίᾳ, Ἰσπανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἐξάμετρον στίχοι κατασκευασθέντες, ἠδυνήθησαν διὰ τοῦ νεωτέρου συστήματος, ἦτοι τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν μακρῶν συλλαβῶν διὰ συλλαβῶν τονουμένων, καὶ τῶν βραχειῶν δι' ἀτόνων, νὰ ἐπιτύχωσι πῶς, ἀλλ' οἱ γάλλοι παριδόντες ὀλοσχερῶς τὴν οὐσιώδη ταύτην βάσιν τῆς ἀντικαταστάσεως ἀπέτυχον καθολοκληρίαν.

Ἄλλ' ἐν τούτοις ἔργα τινὰ ποιηθέντα κατὰ τὸ Ἑλληνικὸν μέτρον ἔτυχον ὑποδοχῆς, τοῦτο ἐνεθάρρυνε τοὺς μεταρρυθμι-

στάς, οίτινες σχηματίσαντες σχολήν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ρονσάρ, ἀνεπέτασαν τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τῆς παλαιᾶς γαλλικῆς ποιήσεως.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ νέου συστήματος ἐξέδωκεν ὁ Bellay διὰ τῆς *Défence de l'illustration de la langue française*. Διὰ κομπωδῶν ρητορικῶν σχημάτων ἐν τῇ εὐγλώττῳ ταύτῃ προκηρῦξει ὁ Bellay ἀνέπτυξε τὸν διωκόμενον σκοπὸν, καταλήγων εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς ἐξευγενίσεως τῆς γλώσσης καὶ τῆς ποιήσεως, διὰ τῆς μιμήσεως τῶν ἀρχαίων, καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν μεταφορᾶς εἰς τὴν γαλλικὴν λέξιν, εἰκόνων καὶ ρυθμῶν. «Αἱ γλώσσαι, λέγει, ὀφείλουσι τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν εἰς τοὺς θνητοὺς, καὶ ἂν ἡ γαλλικὴ εἴνε πτωχοτέρα τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς λατινικῆς δὲν προέρχεται τοῦτο ἐξ ἰδίας ἀδυναμίας ἀλλ' ἐκ τῆς ἀμαθείας τῶν προγενεστέρων, οἵτινες ἐγκατέλιπον αὐτὴν ἀσθενῆ καὶ γυμνὴν ἔχουσαν ἤδη ἀνάγκην κοσμημάτων καὶ ζωῆς.» Ἀφοῦ δὲ μετὰ θερμότητος ἐξορκίζει καὶ προτρέπει τοὺς συγγραφεῖς καὶ ποιητὰς νὰ ἐργασθῶσι πρὸς τοῦτο, παραφερόμενος ὑπὸ τοῦ ποιητικοῦ οἴστρου φωνεῖ. «Ἐκεῖ λοιπὸν Γάλλοι βαδίσατε θαρραλέως πρὸς τὴν ὑπερήφανον Ῥωμαϊκὴν πόλιν καὶ ἐκ τῶν λειψάνων αὐτῆς κατακοσμήσατε τοὺς ναοὺς καὶ τὰ θυσιαστήριά Σας. Μὴ πτοεῖσθε μηδέν... λεηλατήσατε ἀσυνειδήτως τοὺς ἱεροὺς θησαυροὺς τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν, ὅπως καὶ ἄλλοτε, καὶ μὴ φοβεῖσθε πλέον τὸν ἄφωνον ἐκεῖνον Ἀπόλλωνα, τοὺς ψευδεῖς αὐτοῦ χρητιμοὺς καὶ τὰ βέλη του.»

Τοῦ προγράμματος τούτου τὴν ἐκτέλεσιν ἀνέλαβεν ὁ ἐκ Βανδώμης Ρονσάρ, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὁποίου συνέστη τότε ἡ πολυθρύλλητος *Πλειάς* κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες πρῶτον εἶχον δώσει τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην εἰς τὰς ἑπτὰ θυγατέρας τοῦ Ἄτλαντος, περιβοήτους διὰ τὸ πνεῦμα αὐτῶν, ἔπειτα δὲ εἰς τοὺς ἑπτὰ ἐνδόξους ποιητὰς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἡτολεμαίου, Θεόκριτον, Ἄρατον, Νίκανδρον, Ἀπολλώνιον, Λυκήφρονα, Φιλίσκον καὶ Ὅμηρον.

Ἠλικιωθεῖσα ἐν σιγῇ ἡ νέα αὐτῆ γενεὰ τῶν ποιητῶν μετὰ μακροὺς ἀγῶνας ἐξῆλθε μετὰ θάρρους ὡς ἀπὸ Δουρείου ἵππου καὶ ἐπέπεσεν αἰφνηδίως κατὰ τῆς ἐναντίας μερίδος πληθὺς δὲ νέων ποιητῶν προσεχώρησαν εὐθὺς εἰς τὰς τάξεις τῶν εὐγενῶν τούτων ἐπιδρομέων. Μάτην ὁ Ραβελαι ἐξετόξευε βέλη ἐναντίον των, παρὰ πάντα τὰ ἐκ μέρους αὐτοῦ καὶ τινων ἄλλων δηκτικῶν ποιητῶν σκώμματα καὶ τὴν ἀντίπραξιν τῶν πα-